

Og Mobais nog Suksugan pasal ni Isa Al Masih nog sinulat ni

YAHIYA

Pokposun

Mga pigilugan,

Sog ponontong nog mga mokokosun og miksulat nog Kitab kini, si Yahiya, og sahabat ni Panghu' Isa. Si Yahiya sop og piktiduhan nog tolu buk nog surat, bu og Kitab nog pigingalanan "Og Pitongow".

Si Yahiya kini og bata' ni Sebede bu og gilug ni Yakub, yonin na og pinatoy ni Datu' Herod Antipas. (Tontong niyu sog Mga Ginang 12:12). Og ginang ni Yahiya tagna', maktotolisoda', sugaid poktawag ni Panghu' Isa diyanin, binilin in og ginang in, bu migunut yanin mogdayun ni Panghu' Isa.

Og Mobais nog Suksugan kini sinulat ni Yahiya mikposun nog si Panghu' Isa yonin na og tinawag nog Parman nog Tuhan. Mialap dini og talu' bug ponondu' ni Panghu' Isa og mikpotongow sog mga manusiya' nog og Ru nog Tuhan diyon diyanin. Og maksud nog Kitab kini mikposampoy pasal sog kosobbonalan supaya og mga tow nog mogbasta nini tumomba' nog si Panghu' Isa yonin na og jinanji' nog Tuhan moimung nog mogogawon sog mga manusiya'. Dadi sima-sima og tumomba' bu mongandol diyanin, koongonan nog kotubu' nog da'dun kodoksuan in.

Bung mayan tonduan ita niyu nog Tuhan bu podolagon in og pikilan ta niyu sog kopogbasta ta nini. Bung mayan modiyon diniyu og kolasa-kololat bug kosannangan nog Tuhan.

Og Parman

1 ¹Sog tolipunan tokodoy ongon og Parman, bu og Parman^a koyon diyon sog Tuhan, bu og Parman, yonin na og Tuhan. ²Dadi sog da' pa koongon og dunya, diyon na og Parman sog Tuhan. ³Og lam nog olo-olo piongon biyan sog Parman bu da'dun og piongon nog kana' biyan diyanin. ⁴Og Parman kini og piktiduhan nog kotubu', bu og kotubu' kini, og mogbobogoy nog sahaya. ⁵Suminag lolayun og sahaya kini sog kodoloman^b bu og dolom di' mokatu dun^c.

⁶⁻⁷Na ongon og tow nog iningalanan Yahiya (Mongliligu'). Piangoy yanin nog Tuhan dini mokposampoy pasal nog sahaya kini, bagun mokotomba' og lam nog tow dun. ⁸Kana' si Yahiya og pigbinaan nog sahaya, sugaid sinugu' hadja yanin mokposampoy pasal sog sahaya.

⁹Na og motud nog sahaya kitu' og mokopodolag sog pikilan nog lam nog tow, yonin na og Parman nog mogogangoy sog dunya. ¹⁰Pogdatong in dini, da' yanin kindanoy nog mga manusiya' bisan yanin tanan og mikpoongon nog dunya.

¹¹Minangoy yanin sog piktowan in, sugaid da' da yanin tolimaoy nog kodakolan dinilon. ¹²Sugaid sima-sima og tinumolima' bu tinumomba' diyanin, binogoyan in nog kopatut moimung nog gumbata' nog Tuhan. ¹³Kana' mama' hantang nog

---

^a**1:1** Og Parman kini, yonin na si Isa Al Masih. Bastahon niyu og sura kini, ayat 14-18.

^b**1:5** Og maana nog kodoloman dini, og mga tow nog modolom og pongatoyan atawa pikilan nilon.

^c**1:5** Atawa: *og dolom di' mokopalong nog sahaya.*

pogbata' nog mga tow dini sog dunya nog binata' tidu sog napsu nog manusiya', sugaid miimung ilon nog bata' nog Tuhan tidu sog kowasa^d nin.

¹⁴Na og Parman kitu' miktimaluy nog tow bu minampu' mogonong dini dinita niyu. Molilolatoy tokodoy yanin bu yanin og kosobonnalan. Mitongow nami og kotas bu og kowasa nin nog tumolop sog solobuk-lobuk kini nog tidu sog Gomma' in, yonin na og Tuhan.

¹⁵Sinuksug ni Yahiya Mongliligu' og pasal sog Parman, talu' in, "Yanin kini og piktal'u u diniyu nog sumunud dinakon, sugaid motas pa yanin tidu dinakon, sabap asal na yanin ongon sog da' u pa bataoy." ¹⁶Pasal sog kosolag nog kolasa-kololat in, miglabi-labi og kobaisan in dinita niyu. ¹⁷Sog masa tagna' binogoy nog Tuhan og sara' biyan ni Nabi Musa, sugaid ningkomun pitongow in dinita niyu og kolasa-kololat in bu og kosobonnalan in biyan ni Isa Al Masih. ¹⁸Da'dun pa sibon og manusiya' nog mikotongow nog Tuhan, sugaid mikopotampal og solobuk-lobuk nog Bata' in pasal diyanin, po' Tuhan da yanin, miksolobuk sog Gomma' in.

Og kosaksi' ni Nabi Yahiya Mongliligu'

¹⁹Na ongon og gondow sinugu' nog mga kownutan Yahudi sog Yerusalam og mga koimaman bug mga ponindog nog mga gimam^e posungu' ditu' ni Yahiya bagun

---

^d**1:13** Sima-sima og maktowbat bug tumomba' ni Isa Al Masih, posolodon nog Tuhan og Ru nin, bu angkonon yanin nog Tuhan nog bata' in.

^e**1:19** Ponindog nog gimam: Og mga gimam bug mga ponindog nilon taga pangkatan ni Lebi, og bata' ni Yakub.

moksak bug sima ta' tokodoy yanin. ²⁰ Na da' pogalang-alang si Yahiya, pilogdong in tumalu', "Kana' akon og Al Masih^f."

²¹ Dadi miksak ilon. "Na sima a buwan doda'? Ika ta' si nabi Elyas?"

Tinumabal yanin, "Kana'."

Miksak ilon puli', "Ika ta' og nabi nog pigdodamahan nami^g?"

Tinumabal yanin, "Kana'."

²² Dadi miktalu' ilon, "Na taluan nu ami bug sima a bagun ongon og moposampoy nami sog tow nog mikpangoy nami dini. Olo og motalu' nu pasal dinika?"

²³ Tinumabal si Yahiya, "Akon og pigbinaan ni Nabi Isayas^h, og tingog nog minawag-tawag ditu' sog talunan, og talu' u, 'Pologdong niyu og dalan nog Panghu' nog posungu' matongⁱ.' "

---

^f**1:20** Og Al Masih og maana nin, og pinili' nog Tuhan bagun mogbaya'. Pidinsama' tumalu' nog mga konabihan sog mga Kitab pasal sog pogdatong in sog dunya. Misulat pasal diyanin nog sumboy yanin pobiyanon sog ponupu' ni Sultan Daud bu bataon yanin sog Beytlaham. Sog waktu nog matong yanin, dagon in og mga banta nog suku' in, bu modopot og pogbaya' in solama-lama, saan na dinodamahan yanin nog lam nog mga Yahudi.

^g**1:21** Og nabi nog pigdodamahan nami: Bastahon niyu og Kitab Tawrat, Pomilin 18:15-18.

^h**1:23** Bastahon niyu Kitab Tawrat, Isayas 40:3.

ⁱ**1:23** Og maana nin, sinugu' ilon maktowbat nog mga dusa nilon, magun mokopodinsama' og pongatoyan nilon mogunut sog Panghu'.

²⁴Na og duma nog sinugu' koyon, og mga Parisi^j, ²⁵dadi sinakan nilon si Yahiya, "Bila' kana' a og Al Masih, atawa si Nabi Elyas^k atawa og nabi^l nog pigdodamahan ta, manu mongligu' a ma nog mga tow?"

²⁶Og tabal ni Yahiya, "Og pokpongligu' u og tubig, sugaid ongon og limimugoy diniyu nog di' niyu kilalahan nog len og pokpongligu' in. ²⁷Yanin og sinumunu' dinakon, bu pasal sog kotas in, ondi' u tanan daitan mubad nog gikot nog tolumpa' in."

²⁸Og lam nini ditu' miinang sog bonuwa Bitani sog dipag nog suba' Jordan bug ayn mingligu' si Yahiya.

²⁹Pogloma' mitongow ni Yahiya si Isa mipanow posungu' diyon diyanin. Talu' ni Yahiya, "Tontong niyu, yonin koyon og bilibili nog Tuhan nog kurbanon magun puwason in og dusa nog mga manusiya^m. ³⁰Yanin koyon og tinalu' u diniyu, 'Ongon og sumunud dinakon nog motas pa tidu dinakon, sabap sog da' u pa bataoy asal na yanin ongon tidu pa sog masa tagna'.' ³¹Sog tagna' da' u kosunoy

^j**1:24** Parisi: Og tumpukan agama Yahudi nog motas og gollal nilon nog mogunut tokodoy sog sara' ni Musa.

^k**1:25** Si Yahiya, yonin og ginollalan Elyas nog milabit sog Kitab Tawrat, Malaki 4:5, sugaid kana' yanin og migbatuk sog Nabi Elyas nog pigbinaan sog ikosolobuk Kitab Tawrat, Sultan 17 bug sunud pa. Bastahon niyu sop Injil Lukas 1:17.

^l**1:25** Sog waktu kitu', da' pa kosabut nog mga tow diyon nog og Al Masih nog pigbagadan nilon mogawon dinilon, yonin na sop og nabi nog pigbinaan ni nabi Musa nog matong sog sosunguon.

^m**1:29** Tagna' tahun-tahun pikkurban nog mga Yahudi og bilibili para sog Tuhan, magun moampun og mga dusa nilon. Og maana ni Yahiya dini nog pioyt nog Tuhan si Isa dini sog dunya bagun puwason in og mga dusa nog sima-sima nog tumomba' diyanin biyan sog kopatoy in bagun di' na sumboy kurbanon og bilibili tahun-tahun.

bug sima og sumunud kitu' dinakon, sugaid og gawoy u dini, mongligu' sog mga tow nog tubig bagun kilalahan yanin sog mga tow Israel.

³²⁻³³ Da' u tokodoy kosunoy bug sima og matong posungu' kitu'. Sugaid og miksugu' dinakon mongligu', mikposun na asal dinakon nog, 'Og tow nog mitongow nu nog dinumapal diyanin og Ru bangka na pokpobagak dun, yanin koyon og mongligu' nog Ru nog Tuhan.' "

Bu sinumaksi' si Yahiya, talu' in, "Mitongow u og Ru nog Tuhan mama' nog kolopati dinumapal tidu sog langit bangka pogonong diyanin. ³⁴ Mitongow u tokodoy yanin bu kisaksian ku nog yanin na og Bata' nog Tuhan."

Og mga miguna migunut ni Panghu' Isa

³⁵ Dadi poggondow solobuk ditu' na sop si Yahiya sog dipag nog suba' Jordan dunut nog duwa' kotow mulid in. ³⁶ Dangan mitongow in si Isa miniyan, talu' in, "Tontong niyu, koyon og bilibili nog Tuhan."

³⁷ Dangan midongog nog duwa' mulid ni Yahiya, migunut ilon ni Isa. ³⁸ Poglingoy ni Isa, mitongow in og duwa' kotow miktuyuk diyanin, talu' in dinilon, "Olo og pinontong niyu?"

Og tabal nilon, "Rabbi, ayn ka migonong?"

Na og maana nog Rabbi, guru. ³⁹ Talu' ni Isa dinilon, "Pogunut amu bagun niyu motongow."

Dadi migunut na ilon bu mitongow nilon og pigonongan in. Mga lisag pat na nog lolabung bu kigobihan na ilon ditu'.

⁴⁰ Og ngalan nog solokotow nog mikodongog nog tinalu' ni Yahiya bangka pogunut ni Isa, yonin na si Andariyas, og gilug ni Simon Petros. ⁴¹ Pogawa' ni

Andariyas diyon ni Isa, pinontong in poguna og gilug in nog si Simon. Dangan mibalak in, tinaluan in, "Mibalak nami na og Al Masih."

⁴²Doksu' inoyt in si Simon ditu' ni Isa. Tinontong yanin ni Isa bangka nin taluoy, "Ika si Simon, og bata' ni Yahiya, sugaid gollalan ka nog Kepas." (Og Kepas kini batuk sog Petros, bu og maana nin Batuⁿ.)

⁴³⁻⁴⁴Poglogondow solobuk mikohukum si Isa mangoy sog bonuwa Jalil bu mibalak in si Pilip, og tow Betsayda. Salu bonuwa ilon ni Andariyas bu ni Petros. Talu' ni Isa diyanin, "Pogunut a dinakon."

⁴⁵Tubus mibalak ni Pilip og supali nin nog si Natanyel, bu tinaluan in, "Mibalak nami na og pigbinaan ni Musa sog Kitab^o bug mga sinulat nog mga konabihan. Og ngalan in si Isa, og bata' ni Yusup nog tidu sog bonuwa Nasaret."

⁴⁶Dadi talu' ni Natanyel diyanin, "Ongon ta' buwan og mobais tidu sog Nasaret?" Tinumabal si Pilip, "Alung, tontong nu."

⁴⁷Dangan mitongow ni Isa si Natanyel posungu' diyon diyanin, talu' ni Isa, "Yonin kini og solokotow motud ponupu' ni Israel nog kana' mongakkal."

⁴⁸Na miksak si Natanyel diyanin, "Tuan Guru, poynoy og kokosun nu dinakon?" Tinumabal si Isa, "Sog da' a pa tawagoy ni Pilip, mitongow u ika sog silung nog kayu higera."

ⁿ**1:42** Og ginamit nog bahasa nog mga Yahudi sog waktu kitu', og bahasa Aram. Dadi og Kepas kini bila' sog bahasa Aram maana nin batu, bila' sog Grik og Petros.

^o**1:45** Kitab: Kitab Tawrat

⁴⁹Tinumabal si Natanyel, "Tuwan, ika og Bata' nog Tuhan, ika og Sultan nog bangsa Israel^P."

⁵⁰Talu' ni Isa diyanin, "Tinumomba' a ta' dinakon sowkat na nog tinaluan ku ika nog mitongow u ika ditu' sog silung nog kayu higera? Na mokotongow a da nog mga mokosobu'-sobu' nog labi pa tidu diyon."

⁵¹Bu talu' pa ni Isa, "Talu' ku amu, og motud in, motongow niyu og langit mobuka' bu og mga malaikat nog Tuhan mogmonog-monek^Q dinakon, og Bata nog Manusiya^r."

Og pokkawing sog bonuwa Kana

2¹Na sog ikotolu ondow nilon sog probinsiya Jalil, ongon og kawing ditu' sog Kana, bu linumuduk ditu' og gina' ni Isa. ²Inonggat da sop si Isa bug mga mulid in sog pokkawingan koyon. ³Sog bon nilon diyon sog pokoradjaan, mitipot

---

^P**1:49** Misobu' si Natanyel, po' niat in nog da'dun og mikotongow diyanin diyon sog silung nog kayu higera. Saan na timomba' yanin nog si Isa miktidu sog Tuhan.

^Q**1:51** Sog talu' ni Isa kini, pipondom in nilon og mikobiyan sog toginop ni Yakub tagna'. Miktoginop si Yakub nog ongon og mga malaikat migmonog-monek sog gugdan nog tidu sog surga'. Og gugdan kitu' sopantun ni Isa, po' yanin og solobuk-lobuk dalan posungu' sog Tuhan. Tontong niyu Kitab Ponognaan 28:12. Bastahon niyu sop Injil kini 14:6.

^r**1:51** Ginollalan sop ni Isa og ginawa nin nog Bata' nog Manusiya'. Og gollal kini milabit sog Kitab Daniel 7:13-14 pasal sog solokotow nog tidu sog Tuhan bu binogoyan nog kopatut bug kowasa mogbaya' sog lam nog manusiya'. Og pogbaya' in kitu' da'dun og kodoksuan in, bu pujihon yanin nog tow sog lam bangsa. Og maana nog Bata' nog Manusiya', bisan miimung yanin nog manusiya', og gollal nin miksolobuk yanin sog Tuhan.

og tubig angguls, dadi tinaluan si Isa nog gina' in, "Mitipot na nilon og tubig anggul."

⁴Tinumabal si Isa sog gina' in, "Olo og labot ta dun? Da' pa datong og waktu u."

⁵Na tinaluan nog gina' ni Isa og mga sosuguon diyon, "Inang niyu na og olo-olo og taluon in diniyu."

⁶Dadi ongon diyon nom buk mokoluksang nog bangga' batu pogbotangan nog tubig para poksutsi mama' nog sara' nog agama Yahudi. Og sobangga' kungodan duwa' pulu' mangoy sog tolu pulu' galun tubig. ⁷Tinaluan ni Isa og mga sosuguon diyon, "Ponu' niyu nog tubig og mga bangga' koyon."

Dadi pinonu' nilon. ⁸Tinaluan ilon ni Isa, "Saguk amu na bangka niyu oytoy sog inuwakilan nog pokorodjaan kini bagun koinaman in."

Dadi inoyt nilon na. ⁹Dangan ininaman nog inuwakilan nog pokorodjaan koyon, na, kana' na og tubig, sugaid og tubig anggul na. Da' in kosunoy nog tubig og piktiduhan in, sugaid kiosunan nog mga sosuguon kitu' nog sinumaguk dun. Dadi pitawag in og pongantim laki, ¹⁰bangka nin taluoy, "Miaddat nog mga tow nog pinumon poguna sog mga tow og kinobaisan nog tubig anggul. Doksu' bila' mokinum na mahatul og mga limuduk, bangka pa poluwasoy og tubig anggul nog kana' tantu mobais. Sugaid ika len, po' ningkomun nu pa piluwas og kinobaisan nog tubig anggul kini."

---

^s**2:3** Og anggul yonin na og grep (grape) atawa og ubas, og ginisan nog pomulan nog taga bunga. Og bunga nin mobais kanon bu pogimungon nog tubig anggul. Ongon og tubig anggul nog mokolangu, bu ongon sop og di' mokolangu. Ongon og pogbidyaan bug poynoy og pogimung nilon dun.

¹¹Dadi ditu' sog bonuwa Kana sog probinsiya nog Jalil timagna' si Isa moginang nog mokosobu'-sobu'. Pitongow in diyon og kowasa nin bu tinumomba' diyanin og mga mulid in.

¹²Doksu' nitu' dimiksun si Isa sog Kapernaum dunut nog gina' in, mga gilug in nog laki bug mga mulid in. Migonong ilon ditu' mga sanu-sanu ondown.

Si Isa sog Baloy nog Tuhan

¹³Dangan posungu' na og Halilaya nog mga Yahudi nog iningalanan nog Halilaya Pogliyus^t, tinumukad si Isa bug mga mulid in sog Yerusalam. ¹⁴Pogdatong nilon, mitongow ni Isa og mga tow migdodagang nog sapi', bilibili bug mga kolopati^u sog lomalomahan nog Baloy nog Tuhan^v. Ongon sop diyon og mga mononoliyu nog sin^w miging kud sog lomisahan nilon. ¹⁵Poktongow ni Isa niyon, migimung yanin nog lolakpos nog tali bangka nin ilon pomugowoy dunut nog mga bilibili bug sapi'

---

^t**2:13** Og Halilaya kini og pomondoman nilon sog waktu nog liniyusan ilon nog Malakal Mawt ditu' sog Misir sog waktu nog inulipon ilon sog masa ni Nabi Musa. Liniyusan ilon po' binotangan nilon nog dugu' nog bata' nog bilibili og kilid bongawan nilon, yonin na og gindanan nog suku' ilon nog Tuhan. Dadi tidu nitu' moghalilaya ilon kada tahun, yonin na og Halilaya Pogliyus. Misulat sog Kitab Tawrat, Pogawa' 12:1-39.

^u**2:14** Bastahon niyu og Injil Lukas 2:22-24

^v**2:14** Bila' sog agama Yahudi, solobuk da og poktawagon nog Baloy nog Tuhan. Og Baloy nog Tuhan kini, nog mibotang sog Yerusalam, yonin na og poksumbahan bug pokkurbanan nilon. Sugaid modakol pa og poksumbahan nilon nog len nog mikanat sog ayn-ayn bonuwa.

^w**2:14** Og mga mononoliyu nog sin kini: Sog agama Yahudi, sumboy og mga tow nog sumumba sog Baloy nog Tuhan mokosaluy nog para pokkurban. Dadi og sin nog mga Yahudi nog tidu sog len bonuwa soliyuhan diyon sog mga mononoliyu nog sin.

nilon posungu' sog luwasan nog Baloy nog Tuhan. Sinibuwag in sop og sin nog mga tow nog monoliyu, bangka nin pomolitukaoy og lomisahan nilon. ¹⁶Doksu' tinaluan in og mga tow nog migdodagang nog kolopati, "Oyt niyu sog luwasan og mga dogangan niyu koyon. Di' niyu imungon nog tabuan og Baloy nog Gomma' u."

¹⁷Poginang ni Isa niyon, mipondom nog mga mulid in og misulat sog diyalom nog Kitab, long in, "U Tuhan, og landu' nog lasa u sog Baloy nu mokomula dinakon^x."

¹⁸Dadi miktalu' og mga Yahudi diyanin, "Potongowan nu ami nog mokosobu'-sobu' magun kosunan nami nog ongon doda' og kopatut nu monginang nini."

¹⁹Tinabal ilon ni Isa, "Ladak niyu og Baloy nog Tuhan kini, poindogon ku mokpuli' sog diyalom tolu ondow."

²⁰Talu' nog mga Yahudi, "Uy, og pokpotindog niyon, pat pulu' bu nom tahun, sakali' ika sambatan nu dun, poindogon nu hadja sog diyalom nog tolu ondow."

²¹Sugaid da' nilon kosabut nog og Baloy nog Tuhan nog pigbinaan ni Isa, yonin na og lawas in. ²²Saan na dangan mitubu' si Isa mokpuli' tidu sog kopatoy, mipondom nog mga mulid in og talu' in pasal niyon, bu tinumomba' ilon sog Kitab bu sog tinalu' ni Isa.

²³Dangan diyon si Isa sog Yerusalam solabu nog Halilaya Pogliyus, modakol og tow nog tinumomba' diyanin dangan mitongow nilon og mokosobu'-sobu' nog ininang in. ²⁴Sugaid da' pongandol si Isa dinilon, po' kiosunan in og diyalom pongatoyan nog manusiya'. ²⁵Di' na yanin sumboy posunan nog pasal sog manusiya' po' asal in na kiosunan og pikilan nilon.

---

^x**2:17** Bastahon niyu og Sabur 69:9

Si Panghu' Isa bu si Nikodemus

3¹ Na ongon og solokotow Parisi pogingalanan nog Nikodemus. Solobuk yanin kownutan nog bangsa Yahudi. ²Ongon og gobi minangoy yanin ditu' ni Isa, talu' in, "Tuwan Guru, kiosunan nami nog solobuk a guru tidu sog Tuhan, po' da'dun og mokoinang nog mga mokosobu'-sobu' nog ma' nog pinginang nu bila' da' dumahoy nog Tuhan."

³Tinumabal si Isa, "Talu' ku ika, og motud in, bila' og tow di' bataon mokpuli'y, di' yanin mokobalak nog bogu kotubu' sog diyaloman nog pogbaya' nog Tuhan."

⁴Talu' ni Nikodemus, "Poynoy kobata' nog tow mokpuli' bila' mogulang na? Tantu di' na doda' yanin mokosolod mokpuli' sog diyalom tiyan nog gina' in bangka bataoy mokpuli'."

⁵Tinumabal si Isa, "Talu' ku ika og motud in, bila' og tow di' bataon biyan sog tubig^z bu sog Ru nog Tuhan, di' yanin mokonanam nog bogu nog kotubu' sog diyaloman nog pogbaya' nog Tuhan. ⁶Og bataon nog manusiya', manusiya' da, sugaid og bataon nog biyan sog Ru nog Tuhan, bogoyan yanin nog bogu kotubu' tidu sog Tuhan. ⁷Na di' a mosobu' sog tinalu' u nog sumboy bataon kamu puli'. ⁸Pomintangan nu og galu' nog moyup bisan ayn og kolegan in. Modongog nu og dogus in, sugaid di' nu kosunan ayn tidu bu ayn posungu'. Na mama' da sop niyon og hantang nog sima-sima nog binata' nog Ru nog Tuhan. Da'dun og mokotongow bug olo og mikobiyang sog pongatoyan in, sugaid motongow sog gaddat-tobiat in nog binogoyan yanin nog bogu nog kotubu'."

---

^y**3:3** Atawa mogdadi sop og maana nin: bila' og tow di' bataon tidu sog tas.

^z**3:5** Pasal sog maana nog *tubig*, bastahon niyu Titus 3:5 bu Ibrani 10:22.

⁹Timabal si Nikodemus, "Poynoy og koongon nog mama' niyon koyon?"

¹⁰Og tabal ni Isa diyanin, "Ika og guru nog mga tow Israel, sakali' di' nu ma mosabut og tinalu' kini? ¹¹Taluan ku ika, og motud in, mikposampoy ami nog kiosunan nami, bu sinaksian nami og mitongow nami, sugaid di' amu tumomba' nog suksugan nami. ¹²Tinaluan ku na amu nog miglologinis pasal sog dunya, tibuwa di' amu tumomba'. Dadi ponoy ma og poktomba' niyu bila' pasal na sog surga' og taluon ku? ¹³Da'dun og minenek sog surga' (bangka pokopuli' miksugsug pasal dun) luwal da og Bata' nog Manusiya' nog minonog tidu sog surga'. ¹⁴Binotang ni Musa og mamak tumbaga sog tas kayu^a diyon sog ginlupaan mimala. Mipondom nu nog ininang in koyon magun moawon sog kopatoy og mga tow nog kiugditan nog mamak bila' tumontong ilon sog mamak tumbaga kitu'. Domikkiyan sop akon, og Bata' nog Manusiya', sumboy potason sog kayu, ¹⁵bagun sima-sima og tumomba' dinakon, moongon og bogu nog kotubu' in nog da'dun og kodoksuan in. ¹⁶Kolasahan tokodoy nog Tuhan og manusiya', saan na binogoy in og solobuk-lobuk bata' in moimung nog kurban, bagun sima-sima og tumomba' diyanin, di' pogmulkaan sugaid moongon og bogu kotubu' in nog da'dun og kodoksuan in. ¹⁷Po' piangoy nog Tuhan og Bata' in dini sog dunya, kana' magun humukum sog mga manusiya', sugaid magun moawon og mga manusiya' pasal diyanin. ¹⁸Na sima-sima og tumomba' diyanin da'dun hukum siksa' dun, sugaid sima-sima og di' tumomba' diyanin na asal na ongon og siksa' hukuman

---

^a**3:14** Sog masa nog ditu' silo' Musa sog ginlupaan mimala ongon og waktu nog pingugditan nog mamak og mga tow pasal sog pogdugtul nilon sog Tuhan. Dadi mingoni-ngoni ilon bu sinugu' nog Tuhan si Musa mogimung nog mamak tidu sog tumbaga bangka nin botangoy sog tas nog kayu bagun og sosuku' nog tumontong nitu' kulian. Bastahon niyu sog Kitab Tawrat, Paglista 21:4-9

dun, po' da' yanin tomba' sog solobuk-lobuk Bata' nog Tuhan. ¹⁹Kini og sabapan nog hukumon nog Tuhan og mga tow po' minangoy dini sog dunya og pigbinaan kitu' nog sahaya^b, sugaid og leg nog mga manusiya' sog kodoloman gaba' sog sahaya kini, po' molaat og ponginangon nilon. ²⁰Sabap og sosuku' nog molaat og ponginangon in, dumumut sog sahaya, bu di' meleg mangoy sog sahaya po' kobayaan og ponginangon in nog molaat. ²¹Sugaid og mga mogogunut sog motud, mokpolani ilon sog sahaya magun motampal sog mga tow nog mga mobais nog ginang nilon, moinang^c biyan sog poktabang nog Tuhan.”

Og suksugan ni Yahiya pasal ni Panghu' Isa

²²Doksu' nitu', minangoy si Isa bug mga mulid in sog bonuwa Yahudya. Ditu' ilon migonong-onong bu mingligu' ilon nog mga tow. ²³⁻²⁴Sog waktu nitu' da' pa kopirisu si Yahiya. Saan na ditu' sop yanin mingligu' nog mga tow sog bonuwa Enun nog molani sog bonuwa Salim, po' modakol og tubig in bu sigi-sigi mogangoy og mga tow ditu' diyanin bagun mokiligu'.

²⁵Na migdaawa og mga mulid ni Yahiya bug solokotow nog Yahudi nog len pasal sog gaddat nog poksutsi. ²⁶Dadi minangoy ditu' ni Yahiya og mga mulid in, talu' nilon, “Tuan Guru, og duma nu kitu' nog sinaksian nu^d ditu' sog sobola' nog Suba' Jordan, dini yanin ningkomun. Mingligu' na sop yanin nog mga tow bu minangoy ditu' diyanin moglam-lam og kotanan nog tow.”

---

^b**3:19** Og sahaya kitu' yonin na si Isa. Bastahon niyu sog Yahiya 1:4-5.

^c**3:21** Atawa: *miunut sog kolegan nog Tuhan.*

^d**3:26** Bastahon niyu sura 1:29-34.

²⁷Tinumabal si Yahiya, "Da'dun og tow nog mokoinang nog olo-olo luwal bug bogoyan yanin nog Tuhan. ²⁸Mikosaksi' amu nog tinalu' u nog kana' akon og Al Masih, sugaid piangoy u moguna tidu diyanin mokpodinsama' nog pogdatong in. ²⁹Ibadat sog pokkawing, og Al Masih og pongantim laki bu og mga mogogunut diyanin mama' nog pongantim libun. Dadi bisan moktopuk ilon diyanin, migloliyag u tokodoy po' diyanin og pongantim libun. Tibuwa akon, mama' u nog pondala nog molani diyanin bu landu' og loliyag u modongog nog migabit-abit yanin sog pongantim libun. ³⁰Po' sumboy doda' tumas og kobantugan nog Al Masih, bu moksibaba' og dinakon.

³¹Og miktidu sog surga', motas sog kotanan, sugaid ita og mga manusiya', miktidu sog dunya, bu og poktaluon ta pasal sog dunya. Saan na og miktidu sog surga', tantu motas yanin sog kotanan. ³²Pisampoy in bug olo og mitongow bu midongog in, tibuwa mikaan da og mga tinumolima' nog pisampoy in. ³³Sugaid sima-sima og tumomba' nog pisampoy in, moksobonnal yanin nog motud doda' og Tuhan. ³⁴Piangoy nog Tuhan sog dunya og Al Masih bagun mokposampoy nog parman in, bu binogoyan in og Al Masih nog Ru nin nog di' motopong. ³⁵Molasa tokodoy og Tuhan sog Bata' in bu binogoy in dun og lam nitu'. ³⁶Dadi sima-sima og tumomba' sog Bata' nog Tuhan, ongon og kotubu' in solama-lama. Tibuwa sima-sima sop og di' tumomba' sog Bata' nog Tuhan, da'dun og kotubu' in solama-lama, bu og mulka' nog Tuhan tattap diyon diyanin."

Og pogbalak ni Panghu' Isa bu og libun taga Samariya

4 ¹Na midongog nog mga Parisi og modakol nog tow migunut bu piligu' ni Isa tidu ni Yahiya. ²Tibuwa og mingligu' koyon kana' ni Isa, sugaid og mga

mulid in. ³Dangan kiosunan ni Isa og dongogan koyon, minawa' yanin dunut nog mga mulid in sog bonuwa Yahudya bangka ilon pokpuli' posungu' sog bonuwa Jalil.

⁴Sakali' sumboy ilon miyan sog bonuwa Samariya.

⁵Dadi minatong silo' Isa sog solobuk siyudad nog Samariya nog pogingalanan Sikar, molani sog lupa' nog pinusaka' ni Yakub sog bata' in nog si Yusup, ⁶bu ditu' sop og timba' ni Yakub. Na kiboloyan na si Isa sog panow in, dadi miningkud yanin sog kilid nog timba'. Lotuondow na sog waktu nitu'.

⁷Tubus ongon minatong solobuk libun taga Samariya po' sumigob nog tubig.

Tinaluan yanin ni Isa, "Pinum nu pa akon."

⁸Sog waktu koyon, likud nog mga mulid in minangoy sog kowman monaluy nog kan. ⁹Misobu' og libun sog pongoni ni Isa kitu' po' mopok mogampu' og mga tow Yahudi sog mga tow Samariya^e. Saan tinaluan in si Isa, "Kana' ta' ika og tow Yahudi, sugaid akon og tow Samariya, bu libun pa? Manu mongoni a ma nog tubig dinakon?"

¹⁰Na tinumabal si Isa diyanin, "Bila' bosiya kiosunan nu da og mobogoy nog Tuhan, bu sima og mingoni dinika kini nog tubig, na mongoni a da sop bosiya diyanin bu bogoyan in da sop ika nog tubig nog mokobogoy nog kotubu'."

¹¹Talu' nog libun ditu' ni Isa, "Tuan, da'dun da og saguk nu, bu og timba' kini modalom. Ayn nu alapoy og tubig kitu' nog mokobogoy nog kotubu'? ¹²Motas a pota' buwan tidu sog pingapu' ta kitu' nog si Yakub nog yonin na og migbogoy dinami nog timba' kini? Dini yanin puginum sog masa tagna' sampoy og mga gumbata' in bug mga potubuon in."

---

^e**4:9** Tontong niyu og pokpotampal pasal sog Samariya sog sura 8:48.

¹³Tinumabal si Isa, "Kotanan nog moginum nog tubig sog timba' kini, kuwowon da mokpuli'. ¹⁴Sugaid sima-sima og minum nog tubig nog bogoyon ku diyanin, di' na yanin kuwowon mokpuli' solama-lama. Po' og tubig nog pomogoyon ku, mama' nog tubudan sog pongatoyan nog di' kotihan bu mokobogoy nog kotubu' nog da'dun og kodoksuan in."

¹⁵Dadi tinaluan nog libun si Isa, "Tuwan, bogoyan pa nog pigbinaan nu koyon nog tubig bagun di' u na kuwowon, bu bagun di' u na mokpuli'-puli' sumaguk nog tubig dini."

¹⁶Na talu' ni Isa diyanin, "Angoy nu tawagoy og laki nu bangka amu pokpuli' dini."

¹⁷Tinumabal og libun, "Da'dun og laki u."

Miktalu' si Isa, "Motud og talu' nu nog da'dun og laki nu, ¹⁸po' mikopoglaki a na sibon lima kotow, bu og laki nog sinolobuk nu ningkomun kana' nu og laki. Dadi mattan og tinalu' nu koyon."

¹⁹Talu' nog libun ditu' ni Isa, "Tuwan, og nabi a saan koyon. ²⁰Na og mga pingapu' nami kitu', dini ilon sog bontud kini poksumba sog Tuhan. Sugaid amu og mga tow Yahudi, og talu' niyu nog Yerusalem da og bonuwa poksumbahan."

²¹⁻²²Talu' ni Isa diyanin, "Amu mga bangsa Samariya, di' niyu tantu kosunan og poksumbahon niyu. Sugaid ami mga bangsa Yahudi, kosunan nami po' og mogawon nog manusiya' miktidu sog bangsa nami^f. Poginongog a dinakon! Matong da og waktu nog kana' hadja sog bontud kini atawa sog Yerusalem poksumba og mga tow sog Gomma'. ²³Na og motud in, matong da og waktu, bu minatong na

---

^f**4:21-22** Migjanji' og Tuhan diyon ni Ibrahim nog tidu sog ponupu' in barakatan in og lam bangsa sog dunya. Si Isa Al Masih kini og ponupu' ni Ibrahim kitu', bu biyan diyanin mokopogawon og mga tumomba' dun bisan olo-olo bangsahoy. Basta niyu og Kitab Ponognaan 12:2-3 bug 22:16-18.

tanang og mga motud og moksosumba, moksumba sog Gomma' biyan sog poktabang og Ru in bu mounut sog kosobonnalan. Po' mama' niyon og kolegan in bila' og tow sumumba diyanin. ²⁴Og Tuhan og Ru yanin, dadi sima-sima og sumumba dun sumboy sumumba biyan sog poktabang og Ru in⁹ bu mounut sog kosobonnalan.”

²⁵Talu' og libun ditu' ni Isa, “Kiosunan ku og matong og pinili' og Tuhan yonin na og Al Masih. Pogdatong in, mokpotongow yanin og lam nitu' dinami.”

²⁶Talu' ni Isa diyanin, “Og piglabit nu koyon, yonin na akon, og duma nu kini mogabit-abit.”

²⁷Na solabu ni Isa mogabit-abit bug libun koyon, minatong na og mga mulid ni Isa. Misobu' ilon og libun og duma nin mogabit-abit. Sugaid da'dun dinilon moksak og, “Olo og kolegan nu diyanin?”

Bu da' na ilon da sop kosak, “Manu mikopogabit-abit a ma diyanin?”

²⁸Na binagak og libun og bangga' in bangka yanin pokpuli' sog siyudad, doksu' sinuksugan in og mga tow ditu', ²⁹“Sung, angoy niyu tontong og tow og mikokosun og lam og bakas u miinang. Kana' ta' bayu' yanin na og Al Masih?”

³⁰Dadi limuwas ilon og siyudad bangka angoy ditu' ni Isa.

³¹Sog da' pa datong og mga tow, sinogina si Isa og mga mulid in, “Tuan Guru, kan ka na.”

³²Sugaid og tabal ni Isa, “Ongon da og kan ku og di' niyu kosunan.”

³³Dadi miksak-sinakoy na og mga mulid in, “Ongon ta' og tow og migoyt diyanin og kan?”

---

⁹**4:24** atawa sumboy sumumba' og ihlas og pongatoyan bu mounut og kosobonnalan.

³⁴Tinaluan ilon ni Isa, "Og kan ku yonin na og monginang nog kolegan nog mikpangoy nakon dini, bu mogdoksu' nog piinang in dinakon. ³⁵Kana' ta' tinalu' niyu, 'Ongon pa pat bulan og bon in, bangka poglogani,' sugaid taluan ku amu, waktu na nog poglogani ningkomun. Tontong niyu ba pahatul og mga tow, ibadat sog paloyan, miinug na ilon, bu mobais na ganihon^h. ³⁶Na sima-sima og gumaniⁱ, mokotabuk nog tungbas, bu og paloy nog ganihon nilon, yonin na og tow nog mokotabuk nog kotubu' nog da'dun og kodoksuan in. Dadi og mga polomula bu og mga pologani, mansing mogloliyag."

³⁷Talu' pa ni Isa, "Motud og poktaluon nog mga tow nog selen og momula bu selen sop og gumani. ³⁸Sinugu' u amu gumani nog piktiksaan nog duma, bu ningkomun amu og mikohampit nog piktiksaan nilon."

³⁹Na, modakol og mga tow Samariya sog kowman koyon nog tinumud ditu' ni Isa sabap tibuwa sog suksugan nog libun kitu' nog kiosunan dow ni Isa og lam nog kohinangan in. ⁴⁰Dangan mikangoy diyon ni Isa og mga tow Samariya, pingoni nilon diyanin nog diyon pa yanin dinilon soliyon. Dadi diyon si Isa dinilon duwa' ondow. ⁴¹Na sabap sog pognasihat ni Isa sog mga tow, miksidakol pa og tinumomba' diyanin. ⁴²Doksu' talu' nilon sog libun kitu', "Tinumomba' ami, kana' na tidu sog suksugan nu, po' ami na tokodoy og mikodongog diyanin, bu kiosunan nami nog yanin tokodoy og Mogogawon nog mga manusiya'."

---

^h**4:35** Mogdadi og maana nog miinug na ilon nog mibuka' na og pikilan nog mga tow diyon tumomba' ni Isa.

ⁱ**4:36** Og mga gumani kini, mama' na nog mga mulid ni Isa, ilon og mga tow nog mokpoposampoy nog parman nog Tuhan kini. Na og mga tumomba' dun, ilon mama' hantang nog ginani po' og suku' na ilon nog Tuhan. Basta niyu sop og ayat 38 dini.

Pikodag ni Panghu' Isa og bata' nog solobuk kownutan

⁴³Pogdoksu' nilo' Isa lumihan diyon duwa' ondow, migdayun na ilon sog Jalil.

⁴⁴Tinalu' na asal ni Isa nog og nabi di' pogaddatan sog bonuwa nin. ⁴⁵Sugaid dangan minatong na ilon sog Jalil, linumpak na ilon nog tow diyon, po' mitongow nog mga tow kini og ininang ni Isa sog waktu nog ditu' ilon sog Yerusalem sumolabu nog Halilaya Pogliyus.

⁴⁶Tubus minangoy puli' silo' Isa sog bonuwa pogingalanan Kana sakup nog Jalil, sog bonuwa nog inimung in nog tubig anggul og tubig. Sog waktu nitu' ongon og bata' nog solobuk kownutan nog parinta milongko' ditu' sog bonuwa Kapernaum.

⁴⁷Dangan midongog nog kownutan koyon nog minatong si Isa sog Jalil tidu sog Yahudya, minangoy yanin ditu' ni Isa bangka pokpokilolat nog angoyon in pa bulungoy og bata' in po' posungu' na matoy. ⁴⁸Dadi talu' ni Isa diyanin, "Sumboy amu na hadja mokotongow nog gindanan atawa ginang nog mokosobu'-sobu' bangka amu pa tomba'."

⁴⁹Og tabal nog kownutan koyon, "Andu' Tuwan, pogunut a na dinakon sog di' pa matoy og bata' u."

⁵⁰Talu' ni Isa diyanin, "Uli' a na, di' da matoy og bata' nu."

Dadi timomba' og kownutan koyon sog tinalu' ni Isa bangka na yanin uli'.

⁵¹Solijan in dumiksun muli', linumpak yanin nog mga sosuguon in bu sinuksugan yanin nog kiulian na og bata' in. ⁵²Dadi sinakan ilon nog kownutan koyon bug olo orasoy kiulian og bata' in. Og talu' nilon, "Kolabung lisag solobuk."

⁵³Na kiosunan in nog yonin da sop kitu' og waktu nog tinalu' ni Isa, "Di' da matoy og bata' nu!"

Dadi tidu nitu' tinumomba' na yanin sampoy og lam nog tow sog diyaloman in diyon ni Isa.

⁵⁴Yonin koyon og ikoduwa' nog mokosobu'-sobu' nog gindanan nog ininang ni Isa dangan minatong yanin sog bonuwa Jalil tidu sog Yahudya.

Kiulian ni Panghu' Isa og daday

5 ¹Pogdoksu' nitu', ongon og pokorodjaan nog mga Yahudi sog Yerusalam, dadi minangoy si Isa ditu'. ²Sog molani nog solobuk bongawan nog Yerusalam, nog iningalanan nog Bongawan Bilibili, ongon og linow nog bila' sog bahasa Ibrani og ngalan in Bitsatta. Og linow koyon, taga baloy-baloy batu lima buk pokponilungan. ³Na diyon migbobilid og modakol tokodoy nog tow misaki, ma' na nog buta, pingka' bug daday. [⁴Migbagad ilon nog limbuwalon nog malaikat og linow, po' sumolingka ongon monog diyon lumimbuwal dun. Dadi sima-sima og mokuna sumigbow sog linow koyon, kulian og mosakit in, minsan olo sakitoy dun.] ⁵Ongon solokotow ditu' nog tolu pulu' bu walu tahun na misaki. ⁶Dangan mitongow ni Isa bu kiosunan in na asal nog miobon na og saki nog tow koyon, sinakan in, "Meleg a ta' kulian?"

⁷Tinumabal diyanin og tow misaki, "Tuwan, da'dun og moksikwat dinakon sog linow bila' molimbuwal na. Bu bila' mongmuhut-mohut u mangoy ditu', kounahan ku na nog len."

⁸Talu' ni Isa diyanin, "Indog a na, oyt nu og gikam nu bangka a panow."

⁹Sododuun kiulian og tow nog misaki. Minomos in og gikam in bangka yanin panow.

Sugaid og gondow kitu', Gondow Pogogulali^j. ¹⁰Dadi tinaluan nog mga kownutan nog mga Yahudi og tow nog bakas misaki, "Uy, gondow kini Gondow Pogogulali. Dadi haram dinika og mogoyt-oyt nog gikam nu."

¹¹Sugaid tinabal in ilon, "Og talu' nog tow nog mikokuli' dinakon, 'Oyt nu og gikam nu bangka a panow.' "

¹²Dadi miksak og mga kownutan koyon, "Sima towoy og miksugu' dinika nog ma' nitu'?"

¹³Sugaid di' kosunan nog tow bakas misaki bug sima og tow nog mikokuli' diyanin, po' migimakat si Isa mawa' diyon sog mga miktopuk nog tow.

¹⁴Doksu' nitu', mibalak ni Isa sog diyalom nog Baloy nog Tuhan og bakas misaki kitu', bu tinaluan in, "Tontong nu ba, kiulian ka na! Di' a na monginang nog dusa bagun da'dun og molaat nog matong dinika nog labi pa tidu sog tagna' kitu'."

¹⁵Pogdoksu', minawa' na og bakas mosaki bu sinuksugan in og mga Yahudi nog si Isa og mikokuli' diyanin. ¹⁶Dadi, sabap sog pogbulung ni Isa sog tow koyon sog Gondow Pogulali, piglaatan yanin nog mga kownutan Yahudi.

¹⁷Tinumabal si Isa dinilon, "Og Gomma' u, ondi' mulali moginang, dadi akon sooy, ma' nitu' u da sop."

¹⁸Saan na migdodungag og poksipi nog mga Yahudi patoyon si Isa. Po' kana' hadja pasal sog pogdugtul in sog sara' nog Gondow Pogogulali, sugaid tinalu' in nog Gomma' in og Tuhan, pibatuk in og ginawa nin sog Tuhan.

---

^j**5:9** Og Gondow Pogogulali nog mga Yahudi, sog Sabtu', bu yonin da sop og Gondow nog poksumba nilon sog Tuhan.

Og kowasa ni Panghu' Isa

¹⁹Dadi miktalu' si Isa dinilon, "Taluan ku amu, og sobonnal in, og Bata' nog Tuhan da'dun og moinang in bila' sala nin da. Sugaid inangon in na tibuwa bug olo og mitongow in inangon nog Gomma'. Po' olo-olo og inangon nog Gomma', domikkiyan da sop og inangon nog Bata'. ²⁰Og Gomma' landu' tokodoy og lasa nin sog Bata', saan na lolayun in potongowon diyanin og lam nog ginang in. Oo, potongowon in pa diyanin og ginang nog mokosobu'-sobu' pa tidu sog mga kisaksian niyu. Bila' motongow niyu na, mosobu' amu tokodoy dun. ²¹Mama' nog Gomma' mokopotubu' nog mga minatoy, domikkiyan da sop og Bata' mokopotubu' nog sima-sima kolegan in. ²²Na og Gomma', da'dun tanan og hukumon in, sugaid binogoy in sog Bata' in og kopatut monghukum sog mga manusiya' ²³bagun pogaddatan nilon og Bata' in mama' nog pogaddat nilon sog Gomma'. Sima-sima og di' mogaddat sog Bata' in, na da' in da sop pogaddatoy og Gomma', og mikpangoy diyanin.

²⁴Taluan ku amu, og motud in, sima-sima og moginongog nog talu' u bu tumomba' sog mikpangoy nakon dini, ongon og kotubu' in solama-lama bu di' na yanin kobotangan nog hukuman, sugaid mipuwas na yanin tidu sog kopatoy bangka nin kalap og kotubu' nog da'dun og kodoksuan in. ²⁵Taluan ku amu, og motud in, matong da og waktu bu minatong na tanan nog modongog nog mga

patoy og suwara nog Bata' nog Tuhan, bu motubu^k og mga minginongog kitu'.

²⁶Og gomma' u, og piktiduhan nog kotubu'. Dadi og Bata' in sioy, inimung in da sop nog piktiduhan nog kotubu'. ²⁷Binogoy in sop diyanin og kopatut monghukum sog mga manusiya' po' yanin og Bata' nog Manusiya^l. ²⁸Di' amu mosobu' sog tinalu' u kini, po' matong da og waktu nog sosuku' nog ditu' sog diyalom kabul, mokodongog na nog suwara nin, ²⁹bu mogbuwat ilon tidu sog kabul bu motubu' puli'. Na og mga minginang nog mobais^m, bogoyan ilon nog kotubu' nog da'dun og kodoksuan in, sugaid og mga minginang nog molaat, mosugat nog poghukum."

³⁰Talu' pa sop ni Isa, "Sala nog ginawa u, di' u mokoinang nog olo-olo, po' og koponghukum u ayn da og taluon nog Gomma' u. Dadi mologdong og ponghukum u, po' og polabihon ku og leg nog Gomma' u og mikpangoy dinakon dini. ³¹Bila' akon da og sumaksi' sog ginawa u, di' motantu nog og tinalu' u koyon motud, ³²sugaid ongon pa og sinumaksi' dinakon, yonin na og Gomma', bu kiosunan ku nog motud og lam nog sinuksug in. ³³Luba' na dangan piangoy niyu og mga sosuguon niyu ditu' ni Yahiya, sinaksian in og motud pasal dinakon. ³⁴Sugaid og kinobaisan nog saksi' pasal dinakon, kana' tidu sog manusiya'. Pipondom u tibuwa diniyu og poksaksi' ni Yahiya bagun amu moawon bila' tumomba' amu sog talu' in.

---

^k**5:25** Og maana nin dini mogdadi og sosuku' nog mga minatoy kitu' bila' sabihon ni Isa, mokodongog bangka kotubu' puli'. Atawa mogdadi sop og mga patoy kini, yonin na og mga tow nog da' pa tomba', sugaid bila' nasihatatan ni Isa, mokodongog ilon bangka tomba', dadi koongonan ilon nog kotubu' solama-lama.

^l**5:27** Basta niyu Ibrani 4:15

^m**5:29** Og kotomba' ni Isa og ginang nog mokobogoy sog solokotow nog bogu kotubu' nog da'dun og kodoksuan in. (Bastahon niyu Yahiya 6:29, 3:36, Epesus 2:8-10). Tibuwa og mga mobais nog ginang og gindanan nog ihlas og kotomba' nilon (Yakub 2:26).

³⁵Si Yahiya mama' sopantun nog politaan, bu migloliyag amu podali' sog pidalag in diniyu. ³⁶Sugaid akon, ongon pa og mopagas nog saksi' u luwal ni Yahiya. Yonin og pinginang u og sinugu' dinakon nog Gomma' u dumoksu'. Og pinginang u kini, og mokosaksi' nog og Gomma' na doda' og mikpangoy dinakon dini. ³⁷Oo, og Gomma', og mikpangoy dinakon, bu yanin og sinumaksi' dinakon. Sugaid da' niyu inongogoy og suwara nin, bu da' niyu sop kotongow og bayu'-bayu' in, ³⁸bu onda' niyu ungodoy sog pongatoyan niyu og parman in po' di' amu tumomba' sog piangoy in dini. ³⁹Pingadjian niyu og mga Kitab po' tinumomba' amu nog ongon og kotubu' nog da'dun kodoksuan in tidu diyon. Na og motud in og mga Kitab doda' koyon og sinumaksi' pasal dinakon. ⁴⁰Sakali' mopok amu mangoy dinakon malap nog kotubu' nog da'dun kodoksuan in.

⁴¹Da' u pogomu' nog potason ku nog manusiya', ⁴²sugaid bisan pa sowpama mogapas u, di' u da koyon tabukoy tidu diniyu po' kiosunan ku nog sog diyalom pongatoyan niyu da'dun og lasa niyu sog Tuhan. ⁴³Minangoy u dini sog kopatutⁿ nog binogoy nog Gomma' u, sugaid da' niyu akon tolimaoy. Sakali' bila' ongon og len nog tow mangoy dini tidu da sog sala nog ginawa nin, yanin og tolimaon niyu. ⁴⁴Ponoy og kotomba' niyu dinakon bila' pilabi niyu og kobantugan tidu da sog pokasi niyu, sugaid da' amu poktuyu' malap nog kobantugan nog tidu sog solobuk-lobuk nog Tuhan? ⁴⁵Na di' amu mokpikil nog sumbungon ku amu ditu' sog Gomma'. Dinodamahan niyu nog tumabang diniyu si Musa, sugaid yanin og tumaksil diniyu. ⁴⁶Bila' timomba' amu sog tinalu' ni Musa, sumboy amu tumomba' sop dinakon po' sinulat in sog diyalom nog Kitab og pasal dinakon. ⁴⁷Sugaid bila' di' amu tumomba' sog tinalu' ni Musa, ponoy na og poktomba' niyu sog lapal u?"

ⁿ**5:43** Bila' sog Grik: sog ngalan nog Gomma' u.

Mipokan ni Panghu' Isa og modakol nog tow

6¹ Pogdoksu' niyon, timolipag silo' Isa sog Linow Jalil nog poktawagon sop nog Linow Tiberiyas. ² Pasal sog mga mokosobu'-sobu' nog ininang ni Isa, modakol tokodoy og mga tow nog miktuyuk diyanin. ³ Doksu' tinumukad silo' Isa sog bontud bangka ingkud dunut nog mga mulid in. ⁴ Na sog waktu koyon, posungu' na og Halilaya nog mga Yahudi, yonin na og Halilaya Pogliyus.

⁵ Poktontong ni Isa, mitongow in og modakol nog tow nog posungu' ditu' dinilon, tinaluan ni Isa si Pilip, "Ayn ita saluy nog kan bagun mokokan og mga tow kini?"

⁶ Miktalu' hadja yanin nog mama' niyon hantang poksuloy in ni Pilip po' kiosunan in na bug olo og inangon in. ⁷ Tinumabal si Pilip, "Bisan og duwa' gatus dinar^o, ondi' mokojukup poksuluy nog kan para sog kokonya dinilon bisan sosopitak da og bogoyon dinilon."

⁸ Puwas nitu' miktalu' og solobuk mulid ni Isa nog si Andariyas, og gilug ni Simon Petros, long in, ⁹ "Kinya da og bata' nog laki dunut pan in lima buk bu duwa' buk soda', sugaid andun da koyon sog kodakol nog mga tow kini?"

¹⁰ Miktalu' si Isa, "Pingkud niyu og mga tow."

Na modakol og sigbot sog bonuwa koyon, dadi miningkud og mga tow. Og kolakihan tibuwa mga lima ngibu kotow. ¹¹ Doksu' inalap ni Isa og mga pan bangka yanin poksukur sog Tuhan. Tubus pipogbahagi' in sog mga migingkud kitu' sampoy na og soda' andun-andun na og kolegan nilon.

¹² Dangan mibosug na og mga tow, tinaluan ni Isa og mga mulid in, "Timud niyu og mga sama' nog pan bagun di' mogasta."

---

^o**6:7** Og duwa' gatus dinar mokogadji sog solokotow sog bon nog walu bulan sog waktu koyon.

¹³Dadi tinimud na nog mga mulid ni Isa og mga misama' koyon. Sog dakol nog lima buk nog pan kitu' nog piokan sog mga tow, ongon pa sopulu' bu duwa' ambung og misama'.

¹⁴Dangan mitongow nog mga tow og mokosobu'-sobu' nog ininang in, talu' nilon, "Yonin na tokodoy kini og nabi nog dinodamahan ta mangoy dini sog dunya."

¹⁵Mibatik hadja ni Isa nog saggowon yanin nog mga tow bagun imungon nog sultan nilon, minawa' yanin bangka pogdayun tumukad sog bontud sala-sala nin.

Mipanow si Panghu' Isa sog dibabow tubig

¹⁶Dangan posungu' na gobi, dimiksun na og mga mulid sog kilid dagat.

¹⁷Modolom na bu da' pa angoy si Isa dinilon. Dadi simakoy ilon sog buti bangka ilon tolipag sog linow posungu' sog bonuwa nog Kapernaum. ¹⁸Soliyan nilon tumolipag, dinatongan ilon nog galu' mopagas bu sinumolag og nabok. ¹⁹Dangan mikopomolula ilon mga lima mangoy sog nom kilumitru, mitongow nilon si Isa mipanow sog dibabow nog tubig mokpolani sog buti nilon, bu miondok ilon tokodoy. ²⁰Sugaid talu' ni Isa dinilon, "Akon kini. Na' amu mondok."

²¹Pogdongog nilon niyon, migloliyag ilon mokposakoy ni Isa sog buti bu sokadyap da ilon mikodonggu' sog gangoyan nilon.

²²Poksisolom, diyon pa sog sobola' nog linow og mga tow nog piokan ni Isa. Migbagad ilon ni Isa, po' mipondom nilon nog kogobi solobuk da og buti nog mga mulid in. Kiosunan nilon da sop nog da' pogunut si Isa sog buti nog mga mulid in, sugaid timulak nog ilon-ilon da.

²³Tubus ongon og mga buti nog tidu sog Tiberiyas dimonggu' diyon molani sog pikkanan nilon kitu' nog pan pogdoku' moksarangsukur nog Panghu' sog Gomma'.

²⁴Dadi dangan kiosunan nog mga tow nog da' na ditu' si Isa bug mga mulid in, simakoy na ilon sog mga buti koyon bangka ilon angoy sog Kapernaum monontong ni Isa.

Og kan nog migbogoy nog kotubu' nog da'dun og kodoksuan in

²⁵Pogdatong nog mga tow diyon sog sobola' nog Linow Jalil, mibalak nilon si Isa, bangka pa poktalu', "Tuwan Guru, konanu a dini?"

²⁶Tinabal ilon ni Isa, "Og motud in, pinontong niyu akon kana' pasal sog mikotongow amu nog ginang nog mokosobu'-sobu', sugaid pasal sog mikokan bu mibosug amu. ²⁷Na di' niyu poktiksaan og kan nog monglos da, sugaid og poktiksaan niyu, og kan nog tumatas bu mokobogoy nog kotubu' solama-lama. Akon, og Bata' nog Manusiya' og mogbogoy niyon diniyu, po' akon og inuwakilan dun nog Tuhan, og Gomma' u."

²⁸Doksu' sinakan nilon si Isa, "Olo og inangon nami bagun mounut nami og kolegan nog Tuhan?"

²⁹Og tabal ni Isa dinilon, "Yonin kini og piinang diniyu nog Tuhan nog tombaan niyu akon, og piangoy in dini."

³⁰⁻³¹Dadi tinumabal og mga tow kitu' diyanin, "Olo ma og mopotongow nu nog gindanan dinami bagun ami mokotomba' dinika? Kinuman og mga pingapu' ta nog manna^P ditu' sog ginlupaan mimala sog waktu ni Musa, mama' na nog misulat sog

---

^P**6:30-31** Og manna og iningalanan nog mga Yahudi nog kan nog binogoy nog Tuhan dinilon tidu sog langit sog waktu diyon ilon sog lupa' mimala sog masa ni nabi Musa. Og bayu'-bayu' in mama' nog bambang puti' bu og nanam in momis. Tontong niyu og Kitab Pogawa' 16:3-36.

Kitab, 'Binogoyan in ilon nog kan tidu sog langit bagun ilon mokokan⁹.' Dadi bila' ika, olo og inangon nu?"

³²Og tabal ni Isa dinilon, "Taluan ku amu, og motud in, kana' si Musa og migbogoy nog kan kitu' nog tidu sog langit, sugaid og Gomma' u bu og kan kitu' soliyang-soliyang da. Tibuwa og motud nog kan nog tidu sog langit, yonin na og binogoy nog Gomma' u diniyu ningkomun. ³³Po' og kan nog tidu sog Tuhan, yonin na og minonog tidu sog surga' bu migbogoy nog kotubu' sog manusiya'."

³⁴Tinaluan yanin nog mga tow, "Panghu', bogoyan nu ami lolayun nog kan koyon."

³⁵Tinaluan ilon ni Isa, "Akon og kan koyon nog mokobogoy nog kotubu'. Sima-sima og mangoy dinakon, di' na gutomon, bu sima-sima og tumomba' dinakon di' na kuwowon. ³⁶Sugaid mama' na nog tinalu' u diniyu, di' amu da tumomba' bisan mitongow niyu na akon. ³⁷Og lam nog binogoy dinakon nog Gomma' u, mangoy da dinakon, bu sima-sima og mangoy dinakon, ondi' u tokodoy bugowon. ³⁸Og sabapan nog minonog u tidu sog surga', magun inangon og kolegan nog Gomma' og mikpangoy dinakon. Da' u angoy dini magun og kolegan ku og mounut. ³⁹Bu yonin kini og kolegan nog Gomma', nog di' u kobolongan nog bisan solokotow sog lam nog binogoy in dinakon bu potubun ku ilon mokpuli' sog gondow binaya'. ⁴⁰Po' og kolegan nog Gomma' u, sima-sima og mokokilala bu tumomba' dinakon, ongon diyanin og kotubu' solama-lama, bu potubun ku yanin sog gondow binaya'."

⁴¹Dadi mikkumong-umong og mga Yahudi diyon ni Isa pasal sog talu' in nog yanin og kan nog minonog tidu sog surga'.

---

⁹**6:30-31** Bastahon niyu og Sabur 78:24 bug 105:40.

⁴²Talu' nilon, "Kana' ta' si Isa kini og bata' ni Yusup? Kilalahan ta og gomma' bug gina' in. Manu mikotalu' ma yanin nog minonog yanin tidu sog surga'?"

⁴³Tinumabal si Isa dinilon, "Di' amu mokkumong-umong sog sosolokotow diniyu.

⁴⁴Da'dun og mokangoy dinakon bila' di' yanin polanohon nakon nog Gomma' nog mikpangoy dinakon dini, bu potubun ku yanin mokpuli' sog gondow binaya'.

⁴⁵Misulat nog mga konabihan, 'Og lam nog manusiya' tintuluan nog Tuhan.' Na og sosuku' nog monginogog bu mikopoganad tidu sog Tuhan, mangoy da dinakon.

⁴⁶Kana' koyon hati nin nog ongon na og mikotongow sog Gomma'. Og mikotongow nog Gomma', yonin na og miktidu diyanin, da'dun na muwal.

⁴⁷Taluan ku amu og motud in, sima-sima og tumomba' ongon og kotubu' in solama-lama, ⁴⁸po' akon og kan nog mokobogoy nog kotubu' solama-lama.

⁴⁹Kinuman og mga pingapu' niyu nog manna ditu' sog ginlupaan mimala, sugaid mimatoy da ilon. ⁵⁰Tibuwa og kan nog minonog tidu sog langit selen. Sima-sima og kuman dun, ondi' na matoy^r. ⁵¹Akon og kan kini nog minonog tidu sog surga' bu mokobogoy nog kotubu'. Bila' ongon og kuman nog kan kini, motubu' yanin solama-lama. Og kan kini yonin na og lawas u nog poglilla' u bagun koongonan og manusiya' nog kotubu' nog da'dun og doksuan in."

⁵²Dadi migdaawa na og mga Yahudi, talu' nilon, "Poynoyon nog tow kini pogbogoy og lawas in dinita bagun kanon ta?"

⁵³Tinaluan ilon ni Isa, "Taluan ku amu, og motud in, bila' di' amu kuman nog gungod nog Bata' nog Manusiya' bu di' amu minum nog dugu' in, da'dun og

---

^r**6:50** Og maana nin, ondi' monarka'.

kotubu' niyu.^s ⁵⁴Tibuwa sima-sima og kuman nog gungod u bu minum nog dugu' u, ongon diyanin og kotubu' solama-lama, bu potubuon ku yanin puli' sog binaya' gondow. ⁵⁵Po' og gungod u og motud nog kan bu og dugu' u og motud nog inumon. ⁵⁶Sima-sima og kuman nog gungod u bu minum nog dugu' u, na simolobuk yanin dinakon, bu simolobuk u sop diyanin. ⁵⁷Og Gomma' og mikpangoy nakon dini og piktiduhan nog kotubu', bu mitubu' u sabap diyanin. Dadi domikkiyan sop, sima-sima og kuman dinakon, na motubu' sabap dinakon. ⁵⁸Akon og kan nog minonog tidu sog surga', kana' mama' nog kan kitu' nog kinan nog mga pingapu' niyu kitu' nog mimatoy da^t. Po' sima-sima og kuman nog kan kini, motubu' solama-lama.”

⁵⁹Yonin koyon og tinalu' ni Isa dangan minintulu' yanin sog poksumbahan ditu' sog Kapernaum.

⁶⁰Dangan midongog nog modakol nog mulid ni Isa og tinalu' in, miktalu' ilon, “Mologon kini nog tintuluan, sima ma og mokotolima' niyon?”

⁶¹Na kiosunan ni Isa nog mikkumong-umong og mga mulid in, dadi tinaluan in ilon, “Mikosasow ta' kitu' sog pongatoyan niyu? ⁶²Bila' ma' niyon, moolo amu na bayu' in bila' motongow niyu og Bata' nog Manusiya' mokpuli' na sog piktiduhan in! ⁶³Og Ru nog Tuhan og mokobogoy nog kotubu' sobonnal-bonnal, ondi' koyon moinang nog manusiya'. Og mga lapal kitu' nog tinalu' u diniyu, miktidu sog Ru

---

^s**6:53** Og maana nin, sima-sima og tumomba' ni Isa, mama' hantang nog kanon in og lawas ni Isa, bagun moungod sog pongatoyan in. Og lawas ni Isa mibinsana' bu mibunag og dugu' in ganta' pokpapas nog dusa nog sima-sima og tumomba' diyanin. Og kotubu' kini nog binogoy ni Isa, miktagna' dini sog dunya sog mga tow nog tumomba' diyanin, bu mogdayun pa sog ahirat.

^t**6:58** Basta niyu ayat 49.

nog Tuhan bu mokobogoy nog kotubu' sog sima-sima og tumomba'. ⁶⁴⁻⁶⁵ Sugaid ongon diniyu og da' tomba'. Yonin koyon og sabapan saan na tinalu' u nog da'dun og mokangoy dinakon luwal bila' polanohon yanin nog Gomma'."

Tinalu' ni Isa nog ma' niyon po' kiosunan in tidu pa sog tolipunan bug sima og da' tomba' diyanin bu sima og tumipu diyanin.

⁶⁶ Pogdoksu' nini modakol og mga mulid in minawa' bu da' na pogunut diyanin.

⁶⁷ Saan na sinakan ni Isa og sopulu' bu duwa' nog mulid in, talu' in, "Meleg amu da ta' sop mawa'?"

⁶⁸ Tinabal yanin ni Simon Petros, "Panghu', sima pa og angoyan nami? Diyon na dinika og lapal nog mokobogoy nog kotubu' solama-lama. ⁶⁹ Tinumomba' ami bu kiosunan nami nog ika og Solobuk-lobuk Sutsi nog Tuhan."

⁷⁰ Tinaluan ilon ni Isa, "Kana' ta' pinili u amu sopulu' bu duwa' kotow? Sugaid og solokotow diniyu, pigbayaan nog iblis."

⁷¹ Og pigbinaan ni Isa kini nog tumipu diyanin, yonin na si Yudas, og bata' ni Simon Iskariyot.

Og Pokorodjaan nog mga Lokow-lokow

7 ¹ Pogdoksu' niyon, miglibut-libut si Isa sog bonuwa Jalil. Di' yanin mangoy ditu' sog bonuwa Yahudya po' piksipihan yanin patoyon nog mga kownutan nog Yahudi. ² Sog waktu koyon, posungu' na og pokorodjaan nog mga Yahudi nog iningalanan nog Pokorodjaan nog mga Lokow-lokow^u. ³ Dadi tinaluan si Isa

---

^u**7:2** Sog pokorodjaan kini, mogonong og mga Yahudi soliyon-soliyon sog lokow-lokow, pomondoman nilon sog mga koapu'-apuan nilon nog miglokow-lokow sog ginlupaan mimala sog masa ni nabi Musa. Basta niyu Mga Sara 23:33-36, 39-43, bu Pomilin-milin 16:13-15

nog mga gilug in nog laki, "Gonatoy nu na og bonuwa kini, bangka a angoy sog Yahudya bagun motongow sop nog mga mulid nu ditu' og mokosobu'-sobu' nog ginang nu. ⁴Po' da'dun og tow nog mogbuni nog ginang in bila' kolegan in mobantug. Na bila' inangon nu og mokosobu'-sobu' koyon, potongow nu na sog kodakolan."

⁵Tinalu' nog mga gilug ni Isa og ma' niyon, po' bisan ilon, da' da tomba' diyanin. ⁶Tinaluan ilon ni Isa, "Da' pa datong og waktu u mangoy diyon. Tibuwa amu minsan olo waktuhoy dun, mogdadi da diniyu. ⁷Di' amu dumutan nog tow, sugaid dinumutan nilon akon po' pogbistuhon ku og ponginangon nilon nog molaat. ⁸Angoy amu na ditu' sog pokorodjaan, di' u pa mangoy ditu' po' da' pa datong og waktu u."

⁹Poktalu' in niyon, mikpobagak yanin sog Jalil.

¹⁰Sugaid dangan mipanow na og mga gilug in posungu' sog pokorodjaan, minangoy da sop yanin ditu'. Tibuwa da' yanin pokpotampal sog kodakolan. ¹¹Na sog pokorodjaan koyon pinontong yanin nog mga kownutan nog Yahudi, talu' nilon, "Ayn na dun og tow kitu'?"

¹²Migilom-ilom og mga tow pasal diyanin. Talu' nog duma, "Mobais yanin nog tow."

Og duma sop miktalu', "Kana, po' pingakkalan in hadja og tumpukan nog tow."

¹³Sugaid da'dun og mokotowakkal moktalu' sog kodakolan pasal ni Isa po' mondok ilon sog mga kownutan nog mga Yahudi.

¹⁴Dangan mitonga'-tonga' na og pokorodjaan, minangoy si Isa sog Baloy nog Tuhan bangka ponintulu'. ¹⁵Misobu' tokodoy og mga kownutan nog mga Yahudi

sog ponintulu' ni Isa, talu' nilon, "Manu taga kokosun ma og tow kini sakali' da' ma tanan yanin koyon pokopongadji?"

¹⁶Dadi tinabal ilon ni Isa, "Og ponintulu' u, kana' dinakon, sugaid tidu sog mikpangoy nakon dini. ¹⁷Bila' og tow meleg mogunut sog kolegan nog Tuhan, kosunan in bila' og ponintulu' u kini tidu ta' sog Tuhan atawa sog ginawa u hadja. ¹⁸Og monintulu' tidu sog ginawa nin, kolegan in potason yanin. Sugaid og monintulu' magun potason og mikpangoy diyanin, na yanin koyon mologdong bu motud og pinalu' in. ¹⁹Kana' ta' binogoy diniyu ni Musa og sara' nog Tuhan? Tibuwa da'dun diniyu og migunut tokodoy sog sara' koyon, po' piksipihan niyu akon patoyon."

²⁰Tinumabal og mga tow diyanin, "Sinolodan ka nog soytan! Sima buwan og miksihi matoy dinika?"

²¹Og tabal ni Isa dinilon, "Solobuk^v og ininang u nog mokosobu'-sobu' sog Gondow Pogogulali, dadi misobu' bu sinolinggubot amu kotanan. ²²Og mattan in, moginang amu da sop sog Gondow Pogogulali, po' mongsunnat amu da sop nog gumbata' niyu nog laki bila' modopot na walu ondow tidu bataon^w. Inangon niyu bisan sooy mitang sog Gondow Pogogulali magun mounut niyu og sara' poksunnat nog binogoy ni Musa. Na pasal sog sara' koyon, og motud in, miktagna' koyon tidu sog mga pingapu' niyu nog mikuna pa tidu ni Musa. ²³Na bila' mogdadi da sunnaton og tow sog Gondow Pogogulali, bagun di' modugtul og sara' ni Musa, manu milingit amu ma dinakon dangan pikodag u og tow sog Gondow Pogogulali?

---

^v**7:21** Bastahon niyu og Yahiya 5:1-9

^w**7:22** Bastahon niyu Kitab Ponognaan 17:12.

²⁴Di' amu monghukum tidu sog bayu'-bayu', sugaid ponghukum amu nog mologdong."

Si Panghu' Isa ta' og Al Masih?

²⁵Na ongon og mga tow Yerusalam miktalu', "Kana' ta' og tow koyon og piksipihan nilon kitu' patoyon? ²⁶Kini na yanin, miktalu' sog kodakolan, tibuwa da'dun sog kownutan ta og sinumagga' diyanin! Olo bayu', timomba' na ta' ilon nog yanin koyon og Al Masih? ²⁷Tibuwa di' koyon mogdadi po' da'dun le bosiya og mokokosun bug ayn tidu og Al Masih bila' mangoy na yanin dini. Sugaid og tow kini kiosunan ta bug ayn tidu."

²⁸Dadi soliyon pa ni Isa monintulu' sog Baloy nog Tuhan, talu' in nog monamal, "Sog niyat niyu kiosunan niyu akon bug ayn ku tidu. Og mattan in minangoy u dini tidu sog baya' nog miksugu' dinakon. Yanin og Motud, bu da' niyu yanin kolilahoy. ²⁹Akon, kilalahan ku yanin po' miktidu u diyanin, bu yanin og mikpangoy nakon dini."

³⁰Dadi piksipihan nilon bosiya saggowon si Isa, sugaid da'dun og sinumaggow diyanin po' da' pa datong og waktu nin. ³¹Tibuwa modakol na nog tow og tinumomba' diyanin, talu' nilon, "Bila' matong na og Al Masih, monginang ta' yanin nog mokosobu'-sobu' nog modakol pa tidu sog miinang nog tow kini?"

³²Na midongog nog mga Parisi og pigilom-iloman nog mga tow pasal ni Isa. Dadi miksugu' ilon sampoy mga kownutan nog koimaman sog mga sundalu nog saggowon si Isa. ³³Tubus miktalu' si Isa, "Kana' u na tantu mobon dini diniyu. Mokpuli' u na ditu' sog mikpangoy nakon dini. ³⁴Ponontongon niyu akon, sugaid di' niyu akon mobalak po' di' amu mokangoy sog gangoyan ku."

³⁵ Miktalul' og mga kownutan Yahudi sog kodumahan nilon, "Ayn bayu' angoy og tow kini nog di' ta yanin mobalak? Miksipi ta' yanin mangoy sog mga bangsa Yahudi da sop nog ditu' sog bonuwa Grik bangsa sop yanin pomituwa dinilon?"

³⁶ Olo bayu' in og maksud nog tinalu' in nog 'Monontong amu dinakon, sugaid di' niyu akon mobalak,' bu 'Di' amu mokangoy sog bonuwa nog angoyan ku?' "

Og tubig nog mokopotubu' solama-lama

³⁷ Na sog kodoksuan nog gondow nog Pokorodjaan nog Poglokow-lokow, yonin na og mosolag nog gondow, minindog si Isa bangsa poktalul' nog monamal, "Bila' ongon og tow kinuwow, mangoy yanin dinakon bangsa inum. ³⁸ Sima-sima og tumomba' dinakon, moongon diyanin og tinalu' sog Kitab, 'Moktubud sog pongatoyan in og tubig nog mokopotubu' solama-lama.' "

³⁹ Na og pigbinaan ni Isa nog tubig nog moktubud kini, yonin na og Ru nog Tuhan nog posungu' motabuk nog sosuku' nog tinumomba' diyanin. Tibuwa sog waktu koyon, da' pa bogoyoy og Ru nog Tuhan po' da' pa potasoy si Isa biyan sog kopatoy in bu pokpuli' in sog surga'.

⁴⁰ Dangan midongog nog kodakolan nog tow og tinalu' ni Isa koyon, miktalul' og duma, "Yanin na doda' og nabi nog pigdodamahan ta niyu."

⁴¹ Talu' sop nog duma, "Yanin na koyon og Al Masih!"

Sugaid talu' nog duma, "Moktidu ta' buwan sog Jalil og Al Masih? ⁴² Kana' ta' tinalu' nog Kitab nog og Al Masih luwas tidu sog pangkatan ni Sultan^x Daud bu moktidu sog Beytlaham^y, og pigbonuwahan ni Sultan Daud?"

---

^x**7:42** Yonin da sop og Nabi Daud.

^y**7:42** Bastahon niyu Mika 5:2 bug Injil Lukas 2:1-21

⁴³Dadi mibahagi' og pikilan nog tow pasal ni Isa. ⁴⁴Og duma nog tow meleg sumaggow diyanin, sugaid da'dun og mingonggayd dun.

Di' tumomba' ni Panghu' Isa og mga kownutan Yahudi

⁴⁵Doksu' mikpuli' na og mga sundalu^z kitu' nog sumaggow bosiya ni Isa. Sinakan ilon nog mga Parisi bu kownutan nog koimaman, "Manu da' niyu ma yanin oytoy?"

⁴⁶Og tabal nog mga sundalu, "Da'dun pa sibon og tow nog mikoponintulu' mama' nog tow kini!"

⁴⁷Tinabal ilon nog mga Parisi, "Kiakkalan in da ta' sop amu? ⁴⁸Ongon ta' bisan solokotow og kownutan nog mga Yahudi atawa Parisi og tinumomba' dun?"

⁴⁹Sugaid og timomba' diyanin og mga tow nog da'dun og kosunsunan in sog sara' ni Musa, bu pogmulkaan da ilon koyon nog Tuhan."

⁵⁰Na miktalu' si Nikodemus^a, og solobuk Parisi nog bakas minangoy ditu' ni Isa, long in, ⁵¹"Tinalu' ta' nog sara' ta nog hukuman na og tow bisan da' pa kosakoy bu da' pa kosunoy og ininang in?"

⁵²Tinumabal ilon, "Og tow Jalil a da ta' sop? Tontong nu sog Kitab bagun kosunan nu nog da'dun og nabi nog moktidu sog Jalil."

⁵³Doksu' nitu' minuli' og sosolokotow sog baloy nilon.

Og kibayaan mogjina

8 ¹Na si Isa sop minangoy yanin sog bontud nog Jaytun. ²Dangan subu-subu na mikpuli' yanin sog Baloy nog Tuhan. Na modakol og mga tow miglimud

---

^z**7:45** Bastahon niyu Yahiya 7:32

^a**7:50** Bastahon niyu sura 3:1-21

ditu' diyanin, dadi miningkud yanin bangka nin ilon tintuluoy. ³Soliyan in monintulu', minangoy ditu' og mga guru nog sara' agama bug mga Parisi migoyt nog solobuk libun kibayaan mogjina, bangka nilon botangoy sog lot nilon. ⁴Talu' nilon ni Isa, "Tuwan Guru, kibayaan og libun kini mogjina. ⁵Na sog sara' ni Musa, sinugu' ita nog batuhon og monginang nog ma' niyon. Dadi olo ma dinika?"

⁶Og sak nilon koyon, poksuloy ni Isa po' pongalap-sabap nilon sog talu' in bagun mosumbung nilon yanin. Tibuwa minokung hadja yanin bangka poksulat sog lupa' nog tondu' in. ⁷Sugaid mikpodayun ilon moksak ni Isa, dadi minindog si Isa bangka poktalun dinilon, "Sima-sima diniyu og da'dun og dusa nin, yanin og pouna niyu tumibag nog batu sog libun koyon."

⁸Doksu' minokung yanin puli' bangka poksulat nog tondu' in sog lupa'.

⁹Dangan midongog nilon og talu' ni Isa, migmaya'-maya' ilon mawa' sosolokotow. Og miguna mawa' og mga kinogulangan dinilon toktob si Isa dona og misama' bug libun nog diyon sog lot nog mga tow migbantoy. ¹⁰Pogindog ni Isa, tinaluan in og libun, "Buwe', ayn na ilon dun? Da'dun ta' og mobilin motang nika nog hukuman?"

¹¹Og tabal nog libun, "Da'dun Tuwan."

Talu' sop ni Isa, "Di' u da sop ika botangan nog hukuman^b. Mogdadi a na mawa', bu di' a na moginang mokpuli' nog mokodusa."

Si Panghu' Isa og sahaya nog manusiya'

¹²Doksu' nitu' miktalu' na sop si Isa dinilon, long in, "Akon og sahaya nog manusiya'. Sima-sima og mogunut dinakon ondi' na mopanow sog kodoloman,

---

^b**8:11** Si Isa da'dun tokodoy og dusa nin, dadi yanin og solobuk-lobuk dinilon nog taga kopatut mogbotang nog hukuman sog libun koyon, sugaid inampun in da.

sugaid sog kodolagan na po' og sahaya u sog pongatoyan in mokobogoy diyanin nog kotubu'."

¹³Na sinumagga' og mga Parisi diyanin, talu' nilon, "Ika da sala nu og sinumaksi' pasal sog lawas nu. Na bila' tahan da ika, da'dun og tantu nin nog motud og pinalu' nu."

¹⁴Tinumabal si Isa dinilon, "Bisan akon og sinumaksi' sog lawas u, motud og pinuksug u po' kiosunan ku og piktiduhan ku bu posunguan ku. Sugaid amu koyon, da' niyu kosunoy. ¹⁵Amu koyon, humukum nog duma niyu biyan sog pikilan nog manusiya'. Sugaid akon, da'dun og hukuman ku. ¹⁶Tibuwa bisan sowpama monghukum u, mologdong og hukuman ku po' kana' sala-sala u og humukum, sugaid duwa' ami nog Gomma' og mikpangoy nakon dini. ¹⁷Bisan sog sara' niyu misulat nog bila' mogbatuk og poksaksi' nog duwa' kotow, og talu' nilon koyon motud. ¹⁸Na akon, sumaksi' u sog ginawa u, bu og Gomma' u nog mikpangoy nakon dini, sumaksi' da sop dinakon."

¹⁹Dadi, miksak og mga Parisi ni Isa, talu' nilon, "Ayn og gomma' nu dun?"

Tinumabal si Isa, "Di' niyu akon kilalahan bug Gomma' u. Bila' kilalahan niyu akon, kilalahan niyu da sop og Gomma' u."

²⁰Tinalu' ni Isa og lam niyon soliyon in monintulu' ditu' sog Baloy nog Tuhan molani sog poksodokkahan. Sugaid da'dun og sinumaggow diyanin, po' da' pa datong og waktu nog ginanta' diyanin.

²¹ Mikталu' na sop si Isa sog mga tow, "Akon kini mawa' u na. Doksu' monontong amu dinakon, sugaid di' amu mokangoy sog gangoyan ku po' moyt niyu matoy og dusa niyu^c."

²² Na miksak-sinakoy og Yahudi, talu' nilon, "Moksolipatoy ta' bayu' yanin? Po' mikталu' ma yanin nog, 'Di' amu mokangoy sog gangoyan ku.' "

²³ Og tabal ni Isa dinilon, "Amu koyon, tidu dini sog silung, akon tidu sog tas. Amu koyon tow dini sog dunya, akon kana'. ²⁴ Saan na tinaluan ku amu koyon nog moyt niyu matoy og dusa niyu. Po' bila' ondi' amu tumomba' nog akon yonin na yanin, matoy amu na doda' nog da' koampun og dusa niyu."

²⁵ Talu' nilon ni Isa, "Sima a tokodoy koyon?"

Tinumabal si Isa dinilon, "Tinaluan ku na amu tidu pa sog ponognaan bug sima u. ²⁶ Modakol pa doda' og motalu' u pasal diniyu bu mohukum diniyu. Sugaid pisampoy u hadja sog manusiya' bug olo og midongog u sog mikpangoy nakon dini, bu yanin kitu' sobonnal."

²⁷ Tibuwa da' nilon kosabut nog og pigbinaan ni Isa sog tinalu' in kitu', og Gomma'. ²⁸⁻²⁹ Dadi talu' ni Isa dinilon, "Bila' potason niyu na akon, og Bata' nog Manusiya' sog kayu, na kosunan niyu na nog akon na doda' kini. Bu og lam nog poginangon bu pokталuon ku kana' tidu sog ginawa u, sugaid miktidu sog pinituwa dinakon nog Gomma' u, yonin na og mikpangoy nakon dini. Dinumahan in akon, da' in akon potiyangoy nog sala-sala u, po' lolayun ku inangon og mokosuat diyanin."

---

^c**8:21** Sog ponabut nog mga mokokosun og maana nog talu' ni Isa nog mokponontong pa og mga kownutan nog mga Yahudi nog datong nog Al Masih mogawon dinilon, sugaid da' ilon pokobalak po' da' nilon tabukoy nog si Isa og Al Masih.

³⁰ Soliyan ni Isa moktalu' niyon, modakol na og timomba' diyanin.

Og kosobonnalan og mokopuwas

³¹ Na tinaluan ni Isa og mga tow nog tinumomba' diyanin, "Bila' unuton niyu og tintuluan ku diniyu, na og mulid u tokodoy amu, ³² bu kosunan niyu na og kosobonnalan, bu og kosobonnalan koyon mokpuwas diniyu."

³³ Tinumabal ilon diyanin, "Ami kini, mga ponupu' ni Ibrahim, bu da' ami koulipon nog sima-sima. Dadi manu miktalu' a ma nog mokopuwas ami na?"

³⁴ Og tabal ni Isa dinilon, "Taluhan ku amu, og motud in, og sosuku' nog mikodusa, inulipon yanin nog napsu nog dusa. Mama' yanin nog solokotow nog gulipon. ³⁵ Na og gulipon da'dun kopatut in sog baloy nog gapu' in soummulan, sugaid og bata' nog gapu' baloy, taga kopatut diyon soummulan. ³⁶ Saan na, bila' puwason og gulipon koyon nog bata' koyon sog koulipon in, mosannang na yanin. Domikkiyan da sop bila' puwason amu na nog Bata' nog Tuhan, mosannang amu na doda'.

³⁷ Kiosunan ku da nog ponupu' amu ni Ibrahim, sugaid ongon diniyu miksiipi matoy dinakon po' di' niyu motolima' og tintuluan ku diniyu. ³⁸ Sinuksug u bug olo og mitongow u sog Gomma' u, bu amu monginang amu bug olo og midongog niyu sog gomma' niyu."

³⁹ Tinumabal ilon diyanin, "Si Ibrahim og gomma' nami."

Tinaluan ilon ni Isa, "Bila' motud nog gumbata' amu ni Ibrahim, poglogilingan niyu bosiya og ininang in. ⁴⁰ Sugaid piksiipihan niyu akon patoyon, yonin na og tow nog miksuksug diniyu nog kosobonnalan nog midongog u sog Tuhan. Kana' ma' niyon og ininang ni Ibrahim. ⁴¹ Og ponginangon niyu koyon, og pinginang da nog gomma' niyu tokodoy."

Talu' nilon diyanin, "Kana' ami og bata' halambiyara' mama' nog minaksud nu, solobuk da og Gomma' nami, yonin na og Tuhan."

⁴²Talu' ni Isa dinilon, "Bila' og Tuhan og Gomma' niyu, kolasahan niyu bosiya akon po' minangoy u dini tidu sog Tuhan. Dini u po' piangoy in akon dini. ⁴³Manu ondi' niyu ma sabuton og pinalu' u? Pasal ondi' niyu kosandalan inongogan og ponaluon ku. ⁴⁴Po' og gomma' niyu og iblis, bu og kolegan niyu, monginang nog kolegan nog gomma' niyu. Og polomatoy yanin tidu pa sog ponognaan, bu da'dun og balan in nog kosobonnalan po' da'dun og kosobonnalan diyanin. Bila' mogloput yanin, moktalu' yanin nog tidu sog gaddat in, po' moloput yanin bu yanin og piktiduhan nog koloputan^d. ⁴⁵Sugaid akon, og sinuksug u og komotudan, saan di' amu da tumomba' dinakon. ⁴⁶Sima diniyu og mokopogmotud nog taga dusa u? Na bila' suksugan ku amu nog motud, manu di' amu ma tumomba' dinakon? ⁴⁷Sima-sima og suku' nog Tuhan, inongogan in og tintuluan nog tidu sog Tuhan. Saan na di' amu moginongog po' kana' amu suku' nog Tuhan."

⁴⁸Tinabal yanin nog mga Yahudi, "Kana' ta' motud og tinalu' nami nog tow Samariya^e a bu sinolodan ka nog soytan?"

⁴⁹Tinumabal si Isa, "Onda' u tokodoy solodoy nog soytan. Piotas u og Gomma' u, sakali' binaba'-baba' niyu akon. ⁵⁰Da' u pogomu' nog mopotongow og kotas u. Sugaid solobuk da og migomu' dun, bu Yanin og mokohukum. ⁵¹Taluan ku amu

---

^d**8:44** Atawa: *yanin og gomma' nog mga mogloput.*

^e**8:48** Sog ponontong nog mga Yahudi og mga tow Samariya kini mobaba' nog tow, po' og ponupu' ilon nog mga tow Yahudi bug len bangsa. Og agama nilon sop kiampuan nog moliko'. Dadi sog piglabit nilon si Isa nog tow Samariya, pibaba' nilon yanin.

og motud in, sima-sima og tumomba' nog tintuluan ku, di' ilon mokinam nog kopatoy^f.”

⁵²Dadi tinaluan yanin nog mga Yahudi, “Kiosunan nami na nog sinolodan ka doda' nog soytan. Si Ibrahim minatoy da, sampoy og mga konabihan, sakali' talu' nu, sima-sima og tumomba' nog tintuluan nu di' doda' mokinam nog kopatoy.

⁵³Labi a pa ta' tidu sog gomma' nami nog si Ibrahim nog minatoy na? Og mga konabihan, minatoy da sop! Sog pikilan nu, sima a?”

⁵⁴Tinumabal si Isa, “Bila' akon da og mokpotongow nog kotas u, da'dun da og polosuddahan in. Sugaid og mikpotongow nog kotas u, yonin na og Gomma' u nog poktaluon niyu nog Tuhan niyu. ⁵⁵Di' niyu yanin kolilahan. Tibuwa akon, kilalahan ku yanin. Bila' moktalu' u nog di' u yanin kolilahan, na moloput u da sop mama' diniyu. Sugaid kilalahan ku tokodoy yanin bu inunut u og talu' in. ⁵⁶Og pingapu' niyu nog si Ibrahim, migloliyag po' migdodama yanin nog motongow in og pogdatong u dini. Na mitongow in bu migloliyag tokodoy yanin.”

⁵⁷Talu' nilon ni Isa, “Da' pa tanan pokosaut lima pulu' og gumul nu, sakali' mitongow nu na si Ibrahim?”

⁵⁸Dadi talu' ni Isa, “Talu' ku amu og motud in, sog da' pa bataoy si Ibrahim asal u na ongon.”

⁵⁹Dadi minalap ilon nog batu, po' tibagan nilon si Isa, sugaid mibuni yanin sog ponontong nilon^g, bangka luwas sog Baloy nog Tuhan.

---

^f**8:51** Og maana nin, di' na doda' monarka'.

^g**8:59** Atawa: *miksolobuni yanin, bangka luwas.*

Pikuli' ni Panghu' Isa og tow buta

9¹ Na soliyán ni Isa mopanow, mitongow in og tow nog buta tidu sog kobata' diyanin. ²Doksu' sinakan yanin nog mga mulid in, "Tuwan Guru, sima og migdusa, og tow koyon atawa og mokogulang in nog buta ma yanin dangan binata'?"

³Og tabal ni Isa, "Kana' mibuta og tow koyon sabap sog migdusa yanin atawa og mokogulang in, sugaid bagun mopotongow og kowasa nog Tuhan tidu diyanin. ⁴Sumboy inangon ta og ginang nog mikpangoy nakon dini imakat gondow pa, po' bila' gobi na, da'dun na og mokopoginang.^h ⁵Sog bon nog dini u sog dunya, akon og sahaya nog dunya."

⁶Pogdoksu' ni Isa moktalú', dimula' yanin sog lupa' bangka nin limugoyoy og dula' in bug lupa', inimung in nog basak. Tubus linoklas in sog mata nog tow buta koyon. ⁷Tubus tinaluan in og buta, "Angoy a pongulaup sog tubig nog Silowam." Na og maana nog Silowam, Piangoy.

Dadi minangoy yanin ditu' mongulaup bangka yanin pokpuli' nog mokotongow na.

⁸Na og mga kilani baloy in bug mga tow nog mikotongow diyanin tagna' nitu' nog mokpoponglimus, miktalu' ilon, "Kana' ta' bayu' og tow kini og mokpoponglimus kitu'?"

⁹Talu' nog duma, "Yanin doda'."

---

^h**9:4** Og gondow dini, og maana nin nog waktu ni Isa bug mga kodumahan in dini pa sog dunya. Og maana nog gobi dini, bila' da' na ilon sog dunya.

Sugaid talu' sop nog duma, "Kana', sugaid batuk-batuk hadja ilon nog bayu'-bayu'."

Miktalu' og tow buta, "Akon og tow kitu'."

¹⁰Dadi sinakan yanin nog mga tow, "Manu mokotongow a na ma ningkomun?"

¹¹Tinumabal yanin, "Og tow nog iningalanan nog Isa, migimung nog basak bangka nin loklasoy sog mata u, bu tinaluan in akon, 'Angoy a pongulaup sog Silowam.' Dadi minangoy u mongulaup ditu', doku' mokotongow u na."

¹²Miksak na sop og mga tow, "Ayn na yanin dun?"

Tinumabal yanin, "Di' u na kosunan."

Piksumariyahan nog mga Parisi og bakas

¹³Dadi inoyt nog mga tow og bakas buta koyon ditu' sog mga Parisi. ¹⁴Og gondow kitu' nog migimung si Isa nog basak bangka nin pokulioy og mata nog tow kitu', yonin na og Gondow Pogogulali. ¹⁵Na sinakan na sop nog mga Parisi og tow koyon bug manu mokotongow na ma yanin. Og tabal in, "Linoklasan ni Isa nog basak og mata u bangka u pongulaup, doku' mokotongow u na."

¹⁶Talu' nog duma nog mga Parisi, "Og tow kitu', kana' tidu sog Tuhan, po' da' in unutoy og sara' nog Gondow Pogogulali."

Sugaid og talu' nog duma, "Poynoy koinang nog tow baldusa og ma' niyon nog mokosobu'-sobu' nog ginang?"

Na mibahagi' og pikilan nilon. ¹⁷Dadi sinakan nilon puli' og tow nog bakas buta, "Olo og motalu' nu pasal diyanin pagga yanin og mikokuli' nog mata nu?"

Og tabal in, "Og nabi yanin."

¹⁸Na og mga kownutan nog mga Yahudi di' tumomba' nog tow koyon bakas buta bangka pokotongow. Dadi pitawag nilon og mokogulang in ¹⁹bangka nilon sakoy, "Bata' niyu ta' og tow kini nog tinalu' niyu nog buta tidu sog kobata' dun? Manu mokotongow na ma yanin ningkomun?"

²⁰Tinumabal og mokogulang in, "Oo, og bata' nami yanin koyon, bu asal na yanin og buta tidu pa sog kobata' dun. ²¹Sugaid di' nami kosunan bug manu mokotongow na ma yanin, bu di' nami da sop kosunan bug sima og mikobogoy diyanin nog ponontong. Sakan niyu na hadja yanin! Mokosun na yanin koyon moksuksug po' ummulan na yanin."

²²Ma' niyon og tinalu' nog mokogulang in sabap miondok ilon sog mga kownutan nog mga Yahudi. Po' pigisunan na nog mga kownutan nog bila' ongon og sumaksi' nog si Isa og Al Masih, pawaon sog langgal. ²³Saan na og talu' nog mokogulang in, "Motas na og gumul in, dadi sakan niyu na hadja yanin."

²⁴Na ikoduwa' na nilon pitawag og tow bakas buta bangka nilon sakoy, "Sapa a sog Tuhan nog moktalu' a nog motud, po' kiosunan nami nog og tow nog mikokuli' nika og baldusa."

²⁵Tinumabal yanin, "Di' u kosunan bug baldusa ta' yanin atawa kana'. Solobuk da og kosunan ku; bakas u og buta, sugaid ningkomun mokotongow u na."

²⁶Sinakan na sop nog mga kownutan, "Olo og ininang in dinika? Inolo nin pogbulung og mata nu?"

²⁷Tinumabal yanin, "Tinaluan ku na amu, sugaid di' amu da tumomba'. Manu meleg amu ma monginongog nitu' puli'? Meleg amu da ta' sop moimung nog mulid in?"

²⁸Na pigunda-undahan nilon yanin, talu' nilon, "Ika, og mulid in, sugaid ami kini, mga mulid ni Musa. ²⁹Kiosunan nami nog miktalu' og Tuhan ditu' ni Musa. Tibuwa og tow koyon, di' nami tanan kosunan bug ayn yanin tidu."

³⁰Dadi og talu' nog tow bakas buta, "Mokosobu'-sobu' kini tokodoy! Onda' niyu kosunoy bug ayn yanin tidu, sakali' binogoyan in nog ponontong og mata u.

³¹Kiosunan ta nog ondi' monginogog og Tuhan sog tow baldusa, sugaid og tow nog miggogondok sog Tuhan bu monginang nog suguan in, inongogan yanin nog Tuhan. ³²Tidu pa sog ponognaan nog dunya da' sibon kodongog nog ongon og mikobogoy nog ponontong sog tow nog buta tidu pa sog kobata' dun. ³³Bila' og tow kitu' kana' tidu sog Tuhan, di' yanin mokinang nog mokosobu'-sobu'."

³⁴Tinabal nilon yanin, "Ika koyon, asal a nog baldusa tidu sog kobata' dinika, sakali' monintulu' a pa dinami?"

Doksu' binogow nilon yanin.

³⁵Na midongog ni Isa nog binogow nilon og bakas buta kitu'. Dadi dangan mibalak in og tow koyon, sinakan in, "Timomba' a ta' sog Bata' nog Manusiya'?"

³⁶Og tabal in, "Sima yanin, Tuwan? Taluan nu akon bagun ku mokotomba'."

³⁷Talu' ni Isa diyanin, "Mitongow nu na, bu yanin og duma nu mogabit-abit ningkomun."

³⁸Talu' nog tow koyon, "Panghu', timomba' u na dinika."

Doksu' sinumba nin si Isa. ³⁹Talu' ni Isa, "Minangoy u dini sog dunya bu sabap niyon mobahagi' og mga tow. Ayn og buta moimung nog mokotongow, sugaid ayn og migniyat nog mokotongow, lolayun pa mobuta."

⁴⁰Na og duma nog mga Parisi nog diyon sog molani nin, mikodongog, dadi talu' nilon, "Og buta ami da ta' sop kini?"

⁴¹Tinaluan ilon ni Isa, “Bila' mangkon amu nog buta amu sog kosobonnalan, da'dun bosiya og dusa niyu. Sugaid pagga miktalu' amu ma nog mokotongow amu, tattap diyon diniyu og dusa niyuⁱ.”

Og pononggi' pasal sog mogogipat nog bilibili

10 ¹Talu' ni Isa, “Taluan ku amu, og motud in, sima-sima og di' miyan sog bongawan nog kulungan nog mga bilibili, sugaid monguyangat, na og tow koyon polonakow bu ponulis. ²Tibuwa og mogogipat nog bilibili, sumolod doda' miyan sog bongawan. ³Yanin og bukaan nog miktunggu' nog bongawan bu kilalahan nog mga bilibili koyon og suwara nin. Sabihon in og ngalan nog mga bilibili nin bangka nin ilon oyttoy lumuwas. ⁴Bila' moyt in na lumuwas og lam nog bilibili nin, moguna yanin tidu dinilon bu maktuyuk diyanin og mga bilibili koyon po' kosunan nilon og suwara nin. ⁵Tibuwa di' meleg maktuyuk og mga bilibili sog tow nog len. Molaguy ilon po' di' nilon kosunan og suwara nin.”

⁶Tinalu' ni Isa og pononggi' koyon dinilon, sugaid da' nilon kosabut og maksud nog tinalu' in koyon. ⁷Dadi tinaluan ilon puli' ni Isa, “Taluan ku amu, og motud in, akon mama' nog bongawan nog mga bilibili. ⁸Og lam nog mikuna dinakon nog balu'-balu' mga guru, mama' ilon nog mga polonakow bug mga tulisan, sugaid da' ilon inongogoy nog mga bilibili u. ⁹Akon og bongawan kitu'. Sima-sima og sumolod miyan dinakon, moawon yanin. Mama' yanin nog bilibili nog ipaton mahatul, nog moksolod luwas nog mosannang bu mokobalak nog mobais nog mosoksab in. ¹⁰Og polonakow, mangoy hadja monakow, momatoy, bu mongladak

---

ⁱ**9:41** Tattap diyon dinilon og dusa nilon pasal kiosunan nilon na og kosobonnalan sugaid da' ilon hadja tomba'.

nog mga bilibili. Sugaid akon, minangoy u dini bagun koongonan ilon nog kotubu' nog moglabi-labi. ¹¹Akon da sop kini og mahatul nog mogogipat nog bilibili. Og mahatul nog mogogipat nog bilibili, poglilla' in og nyawa nin para sog ikobais nog mga bilibili nin. ¹²Sugaid og tow nog tahan da tinindanan mogipat, gumobok da bila' mokotongow nog gayam talun mokposungu' diyon. Gonatan in da og mga bilibili koyon po' kana' da diyanin dun, bu kana' da yanin og motud nog mogogipat dun. Dadi ukpaan nog mga gayam talun og mga bilibili bangka nilon kanatoy. ¹³Saan na milaguy og tow kitu' po' tahan da yanin tinindanan bu da'dun da og balan in nog mga bilibili. ¹⁴Akon doda' og mahatul nog mogogipat nog bilibili^j. Kosunan ku og dinakon, bu kosunan nilon sop akon, ¹⁵mama nog og Gomma' mikokosun dinakon bu akon sop, kosunan ku og Gomma'. Bu poglilla' u og kotubu' u para sog kobaisan nog mga bilibili. ¹⁶Ongon pa og mga len bilibili u nog da' dini sog kulungan kini^k. Sumboy da sop oytan ku ilon, bu unutan nilon sop og tingog u. Dadi mosolobuk na og tumpukan nog bilibili, bu solobuk da og mogogipat dun.

¹⁷Saan na molasa dinakon og Gomma', po' poglilla' u og nyawa u bagun moalap u da sop puli'. ¹⁸Da'dun og mokalap nog nyawa u tidu dinakon, sugaid poglilla' u koyon tidu sog kolegan ku. Ongon og kowasa u moglilla' nog nyawa u, bu ongon sop og kowasa u malap dun puli'. Yonin kini og sinuguan dinakon nog Gomma' u."

¹⁹Dadi mibahagi' na sop og pikilan nog mga Yahudi sog tinalu' ni Isa. ²⁰Modakol og miktalu', "Sinolodan yanin nog soytan, bu bunogon yanin. Manu moginongog amu ma diyanin?"

---

^j**10:14** Bastahon niyu Sabur 23.

^k**10:16** Og maana nin nog ongon sop og mga tow tidu sog len bangsa nog mogunut ni Isa sog sosunguon.

²¹ Sugaid talu' sop nog дума, "Kana' ma' niyon og ponaluon nog tow sinolodan nog soytan. Mopotongow ta' nog soytan og tow buta?"

Da' tolimaoy si Panghu' Isa nog mga Yahudi

²² Minatong na og pokkoradjaan sog Yerusalam nog iningalanan nog Pogwakil,¹ mitang koyon sog timpu ponigdown. ²³ Na mikpanowan si Isa ditu' sog Baloy nog Tuhan sog lambul nog poktawagon nog Pogbiyanan ni Sulayman. ²⁴ Dadi piglibutan si Isa nog mga kownutan nog Yahudi, bangka nilon taluoy, "Andun pa og bon nami mogbagad bagun nu ami taluan bug sima a tokodoy? Bila' ika na og Al Masih, na taluan nu na ami nog mologdong."

²⁵ Tinumabal si Isa dinilon, "Tinaluan ku na amu, sugaid di' amu tumomba' dinakon. Og mga ginang nog pinginang u pasal sog kopatut nog Gomma' u, yonin na og mokosaksi' bug sima u tokodoy. ²⁶ Sugaid di' amu da tumomba' dinakon po' kana' amu og mga bilibili u. ²⁷ Og mga bilibili u moginongog nog tingog u. Kiosunan ku ilon bu mogunut ilon dinakon. ²⁸ Bogoyan ku ilon nog kotubu' solama-lama bu di' ilon monarka' bu da'dun og mokodanggut dinilon sog kongkoman ku. ²⁹ Og Gomma' u, og migbogoy nilon nakon. Yanin og kinotasan sog kotanan, bu da'dun og mokodanggut dinilon tidu sog kongkoman in. ³⁰ Akon bu og Gomma' u solobuk da."

³¹ Na mingomud na sop nog batu og mga Yahudi bagun tibagan nilon si Isa.

³² Tinaluan ilon ni Isa, "Pitongowan ku na amu nog modakol nog ginang nog

---

¹**10:22** Og Pokkoradjaan Pogwakil mipoongon pasal sog pokpopondom nilon nog Pogimung nog baloy nog Tuhan, sog masa ni Sulayman.

mobais tidu sog Gomma'. Ayn sog mga pinginang u koyon og sabapan nog batuhon niyu akon dun?"

³³Og tabal nog mga Yahudi ni Isa, "Kana' sabap sog ginang nu nog mobais nog batuhon nami ika dun, sugaid sabap sog talu' nu nog pingulaatan nu og Tuhan. Ika koyon og manusiya' a da, sugaid inimung nu og ginawa nu nog Tuhan."

³⁴Tinumabal si Isa dinilon, "Onda' ta' kosulat sog Kitab^m ta niyu og parman nog Tuhan sog piktowan in, miktalu' yanin, 'Amu koyon og mga tuhan?' ³⁵Na og Kitab di' na mopinda soumulan. Dadi bila' tinawag in nog mga tuhan og mga tow kitu' nog pisampoyan nog Parman nog Tuhan, ³⁶labi-labi pa akon og pinili' nog Gomma' bangka pangoyoy dini sog dunya. Dadi manu tinalu' niyu ma akon nog pingulaatan ku og Tuhan, sowkat na nog tinalu' u nog 'Akon og Bata' nog Tuhan'? ³⁷Bila' da' u poginang nog mga ginang nog Gomma' u, na di' niyu akon tombaan. ³⁸Tibuwa bila' ininang u og ginang in, bisan ondi' niyu akon tombaan, tombaoy niyu hadja og mga ginang u, bagun kosunan bu mosabut niyu nog og Gomma' diyon dinakon, bu akon diyon ku sog Gomma'."

³⁹Dadi sinuloyan nilon na sop saggowon si Isa, sugaid mikawa' yanin.

⁴⁰Pogawa' in diyon minangoy yanin puli' sog sobola' nog suba' Jordan, sog bonuwa nog miktagna' mongligu' si Yahiya, bu ditu' yanin migonong. ⁴¹Na modakol nog tow og minangoy diyanin, talu' nilon, "Da'dun og miinang ni Yahiya nog mokosobu'-sobu', sugaid og sosuku' nog tinalu' in pasal sog tow kini, motud."

⁴²Na modakol og tinumomba' diyanin ditu'.

---

^m**10:34** Misulat sog Sabur 82:6

Og kopatoy ni Lasarus

11 ¹Na ongon og tow og ngalan in si Lasarus. Ditu' yanin migonong sog Bitani, og kowman nog pigonongan nog duwa' kotow gilug in nog libun, si Mariam bu si Marta. ²Si Mariam kini og migloklas nog lana momut sog botis nog Panghu' bu pinunasan in nog buk in.

Na misaki og gilug nilon nog si Lasarus. ³Dadi miktugun og duwa' kotow libun mogilug kini diyon ni Isa, long nilon, "Tuan og supali nu nog kolasahan nu, milongko'."

⁴Dangan midongog ni Isa, miktalu' yanin, "Og longkoan in kini, kana' og kopatoy og kodoksuan in, sugaid mibiyang kini bagun mopotongow og kowasa nog Tuhan, bagun sabap niyon mopotongow sop og kotas nog Bata' nog Tuhan."

⁵Na kolasahan ni Isa og tolu kotow mogilug nog si Marta, Mariam bu si Lasarus. ⁶Saan na minsan midongog in nog milongko' si Lasarus, miglihan pa yanin sog bonuwa koyon duwa' ondow. ⁷Pogbiyan nog duwa' ondow koyon, tinaluan ni Isa og mga mulid in, "Mangoy ita niyu puli' sog Yahudya."

⁸Tinaluan yanin nog mga mulid in, "Tuan Guru, bogu da og mga Yahudi ditu' poksipi tumibag nika nog batu. Mokpuli' a pa ta' lungkan ditu'?"

⁹Og tabal ni Isa, "Kana' ta' sopulu' bu duwa' oras og sondow? Bila' ongon og mopanow sog gondow, ondi' yanin mobuksak, po' mitongow in og biyanan in kobalan nog sahaya nog dunyaⁿ. ¹⁰Sugaid bila' ongon og mopanow nog gobi, mobuksak na doda', po' da'dun og sahaya diyon diyanin."

ⁿ**11:9** Ginollalan sop ni Isa og ginawa baran in nog Sahaya nog dunya.

¹¹ Pogdoksu' in moktalu', dinungagan in pa og talu' in, "Og supali ta niyu nog si Lasarus mitulug na, sugaid angoyon ku yanin tanudoy."

¹² Talu' nog mga mulid in, "Tuwan, bila' mobais na og tulug in, posungu' na bayu' yanin kulian."

¹³ Ma' niyon og talu' nilon po' og ponabut nilon nog mitulug da si Lasarus, sugaid og migmaana ni Isa dun nog minatoy na yanin. ¹⁴ Dadi pilogdong na dinilon ni Isa, talu' in, "Minatoy na si Lasarus. ¹⁵ Bu pasal diniyu, migloliyag u nog da' u pokosolabu ditu', bagun kodungagan og pongandol niyu. Sugaid alung na, mangoy ita na ditu' diyanin."

¹⁶ Dadi miktalu' si Tomas nog iningalanan nog Kambal sog mga duma nin, "Mangoy ita niyu sop ditu', bagun matoy ita dunut diyanin."

¹⁷ Dangan minatong na silo' Isa sog Betani, pat ondow na tidu kubulon si Lasarus. ¹⁸ Na og Betani molani da sog Yerusalam, mga tolu kilumitru da og layu' in. ¹⁹ Bu modakol og mga Yahudi minangoy ditu' ni Marta bu ni Mariam mokpobogan nog porossahan nilon sabap sog kopatoy nog gilug nilon.

²⁰ Dangan midongog ni Marta nog minatong na si Isa, inangoy in lumpakoy, sugaid si Mariam mikpobagak sog baloy nilon. ²¹ Tinaluan ni Marta si Isa, "Panghu', bila' dini a da, ondi' bosiya matoy og gilug u. ²² Sugaid kiosunan ku nog bisan ningkomun, duhulon da nog Tuhan og olo-olo og pongonihon nu."

²³ Tinumabal si Isa diyanin, "Motubu' da puli' og gilug nu."

²⁴ Og talu' ni Marta diyanin, "Kiosunan ku nog motubu' da yanin puli' sog binaya' gondow bila' potubon na mokpuli' og mga manusiya'."

²⁵ Talu' ni Isa diyanin, "Akon og mokopotubu' mokpuli' sog mga tow minatoy, bu akon og pun nog kotubu'. Na sima-sima og tumomba' dinakon, bisan matoy

yanin, motubu' da puli' nog mosannang. ²⁶ Bu sima-sima og totubu' nog timomba' dinakon, ondi' yanin matoy solama-lama^o. Tumomba' a ta' nog tinalu' u koyon?"

²⁷ Tinumabal si Marta, "Oo Panghu', tinumomba' u nog ika og Al Masih, og Bata' nog Tuhan, yonin na og pigdodamahan nog mangoy dini sog dunya."

²⁸ Pogdoksu' ni Marta moktalun, inangoy in si Mariam, bangka nin ilom-ilomoy, "Dini na og Guru bu sinabi nin ika."

²⁹ Midongog hadja ni Mariam, migbuwat mogdayun yanin bangka angoy ni Isa.

³⁰ Sog waktu koyon, da' pa pokosampoy si Isa sog kowman, ditu' pa yanin sog piglumpakan diyanin ni Marta. ³¹ Na og mga Yahudi kitu' nog mikpobogan nog porossahan nilo' Mariam, diyon da sog baloy nilon. Dangan mitongow nilon nog minindog mogdayun si Mariam bangka luwas, tinuyuk nilon yanin. Og niyat nilon, mangoy si Mariam sog kabul nog gilug in mogaduy.

³² Dangan minatong na si Mariam diyon ni Isa bangka nin kotongow, simudjud yanin sog gadapan in bangka poktalun, "Panghu', bila' dini a da, ondi' bosiya matoy og gilug u."

³³ Dangan mitongow ni Isa nog migaduy si Mariam, sampoy og mga Yahudi nog miktuyuk, milolat tokodoy si Isa, bu mingandu'-ngandu' og pongatoyan in.

³⁴ Doksu' miksak yanin, "Ayn niyu yanin kinubul?"

Talu' nilon, "Pogunut a Panghu' bangka nu tontong."

³⁵ Migaduy si Isa. ³⁶ Dadi miktalu' og mga Yahudi, "Tontong niyu ba bug poynoy og lasa nin ni Lasarus."

³⁷ Sugaid talu' sop nog duma, "Mikopotongow yanin kini nog buta, manu da' in ma kosaggaoy og kopatoy ni Lasarus?"

---

^o**11:26** Matoy solama-lama: Og maana nin dini, misuwoy sog Tuhan.

³⁸Dadi mingandu'-ngandu' na sop og pongatoyan ni Isa, bu minangoy yanin ditu' sog pikkubulan ni Lasarus sog langub. Og langub koyon tinambulan nog batu mosolag.

Pitubu' ni Panghu' Isa si Lasarus tidu sog kopatoy

³⁹Pogdatong nilon ditu', tinaluan ilon ni Isa, "Awa' niyu og batu nog timambol sog kubul."

Miktalu' si Marta, og gilug nog minatoy kitu', "Panghu', modu' na la' koyon, po' pat ondow na yanin tidu kubulon."

⁴⁰Tinaluan yanin ni Isa, "Kana' ta buwan tinaluan ku ika nog bila' tumomba' a, motongow nu og kowasa nog Tuhan."

⁴¹Dadi inawa' nilon na og batu koyon. Doksu' timongal si Isa bangka poktalu', "U Omma', moksukur u nog ininongogan nu akon. ⁴²Kiosunan ku nog lolayun nu akon inongogan, sugaid tinalu' u kini sabap sog mga tow nog migindog dini, bagun ilon tumomba' nog ika doda' og mikpangoy nakon dini."

⁴³Dangan mitalu' in na kini, miktalu' yanin nog mopagas, "Lasarus, luwas a!"

⁴⁴Dadi linumuwas og patoy koyon pimogbod nog kokana bisan og komot bug botis in, sampoy og gulu nin binogbod nog panyu'. Doksu' tinaluan ilon ni Isa, "Ubad niyu og gikot nog saput in, bagun mokopanow."

Og poksipi nog mga kownutan patoyon si Panghu' Isa

(Mat 26:1-5; Mrk 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵Na modakol na og mga Yahudi nog minangoy ditu' ni Mariam, nog tinumomba' na ni Isa pasal sog mitongow nilon nog ininang in. ⁴⁶Sugaid og duma dinilon

minangoy ditu' sog mga Parisi bangka nilon suksugoy bug olo og ininang ni Isa. ⁴⁷Dadi pitawag nog mga kownutan nog gimam bug mga Parisi og mga monghuhukum, bangka poktalun, "Olo og inangon ta niyu? Og tow kitu', modakol na og miinang in nog mokosobu'-sobu'. ⁴⁸Bila' potiyangan ta yanin monginang nog ma' niyon, tumomba' na og lam nog tow dini nog yanin og Al Masih. Doksu' mangoy pa dini og mga sundalu nog bangsa Rum bangka nilon ladakoy og baloy sutsi nog Tuhan kini sampoy na og bangsa ta niyu^P."

⁴⁹Na miktalu' og solokotow dinilon, yonin na si Kayapas, og gimam mosolag sog tahun kitu', long in, "Da'dun tokodoy og kosunsunan niyu. ⁵⁰Da' niyu kosabut nog ikobais diniyu bug matoy og solokotow para sog mga tow, bagun ondi' mopapas og lam nog bangsa ta."

⁵¹Og tinalu' ni Kayapas kitu', kana' tidu sog pikilan in. Sugaid pagga yanin og gimam mosolag sog tahun kitu', pitalu' dinsama' diyanin nog Tuhan nog matoy si Isa para sog bangsa nilon. ⁵²Bu og kopatoy in koyon kana' hadja para sog bangsa Yahudi, sugaid bagun mopulun solobuk og mga bata' nog Tuhan nog mikanat ayn-ayn sog dunya. ⁵³Dadi tidu sog gondow kitu' pigisunan nilon bug ponoy og kopatoy nilon ni Isa.

⁵⁴Saan na da' na pokpotampal si Isa sog kodakolan mga tow Yahudi, sugaid minangoy yanin molani sog talunan sog lungsud pogingolanan nog Eprayim bu ditu' yanin migdukon dunut nog mga mulid in.

⁵⁵Na sog waktu koyon molani na og Halilaya nog mga Yahudi nog iningalanan nog Halilaya Pogliyus. Dadi modakol og miktidu sog kobonuwahan nog minangoy

---

^P**11:48** Bila' ma' niyon, sunoy sog niyat nog bangsa Rum, pigbayaan na og mga Yahudi nog len datu' nog sumagga' dinilon.

sog Yerusalem sog da' pa og Halilaya, bagun moksutsi nog lawas nilon mama' nog miaddat nog bangsa nilon. ⁵⁶Pinontong nilon si Isa bu moksak-sinakoy ilon soliyon nilon mogindog-indog sog Baloy nog Tuhan, talu' nilon, “Olo sog pikilan niyu? Di' bayu' yanin mangoy dini sog poghalilayahan?”

⁵⁷Tibuwa miksugu' na asal og mga kownutanan nog mga gimam bug mga Parisi nog sima-sima og mokokosun bug ayn yanin dun, sumboy posunan ilon bagun nilon yanin mosaggow.

Tinuyungan og botis ni Panghu' Isa nog lana momut

12 ¹Na nom ondow pa bangka datong og Halilaya Pogliyus, minangoy si Isa sog Betani, sog pigonongan ni Lasarus nog pitubu' in tidu sog kopatoy. ²Pogdatong in inusibaan yanin nog labungan. Miktolagad si Marta, bu minampu' si Lasarus sog mga tow nog diyon sog lomisahan. ³Minalap si Mariam tonga' litro nog lana momut nog mahalga' nog iningalanan nog narda, bangka nin ududoy sog botis ni Isa. Tubus pinunasan in nog buk in. Na miponu' og diyalom baloy nog gomut nog lana kitu'. ⁴Sakali' miktalu' og solokotow mulid ni Isa nog si Yudas Iskariyot, yonin na og monipu diyanin, long in, ⁵“Manu da' ma dagangoy og lana momut koyon tolu gatus dinar^q bangka pomogoyoy sog mga miskinan?”

⁶Tinalu' in koyon, kana' pasal sog lolat in sog mga miskin, sugaid pasal sog polonakow yanin. Po' yanin og miglaluy nog taguan nog sin nilo' Isa, dadi pogalapan in og poggungodon diyon.

---

^q**12:5** Og halga' in mokogadji sog tow sotahun.

⁷Talu' ni Isa, "Potiyangoy nu na yanin. Ininang in kini magun togamahon in asal para sog gondow pokkubul dinakon. ⁸Og mga miskin lolayun da diyon diniyu, sugaid akon kana'."

⁹Dangan kiosunan nog lumpukan nog mga Yahudi nog diyon si Isa sog Betani, minangoy ilon diyon kana' hadja pasal ni Isa, sugaid bagun motongow nilon sop si Lasarus nog pitubu' ni Isa mokpuli' tidu sog kopatoy. ¹⁰⁻¹¹Kobalan ni Lasarus modakol na og mga Yahudi nog timomba' ni Isa bu simuwoy na sog mga kownutan nog koimaman. Dadi miksipi og mga kownutan koyon nog patoyon nilon da sop si Lasarus.

Pinudji si Panghu' Isa nog mga tow poksolod in sog Yerusalem

¹²Poksolobuk gondow, midongog nog lumpukan nog mga tow minghalilaya nog mikposungu' si Isa sog Yerusalem. ¹³Dadi mingalap ilon nog langkoy nog hulma^r bangsa ilon lumpak diyanin dunut gekes nilon, "Pudjihon ta og Tuhan! Barakatan og minangoy dini nog kiwakilan nog Tuhan. Barakatan og Sultan nog Israel!"

¹⁴Na minguda' si Isa sog bata'-bata' kuda' nog inodam in. Dadi miunut tokodoy og misulat sog diyalom nog Kitab^s mama' na nog, ¹⁵"Di' amu mondok mga tow Sion^t, tontong niyu, mikposungu' na diyon og sultan niyu, minguda' sog nati kuda'."

---

^r**12:13** Og langkoy nog hulma koyon, gamiton nilon morkamboy-kamboy diyanin atawa botangon sog biyanan in, og gindanan nog loliyag bug poggaddat nilon diyanin. Bastahon niyu Injil Matiyu 21:8, Injil Markus 11:8, bu Pokpotongow 7:9.

^s**12:14** Bastahon niyu sog Kitab Tawrat, Jakariya 9:9 bu Isayas 40:9.

^t**12:15** Og maana nog Sion sog ayat kini og Yerusalem.

¹⁶Sog waktu koyon onda' pa kosabut nog mga mulid ni Isa og maana nog mibiyan koyon. Tibuwa dangan piotas na yanin sog surga', mipondom nilon nog og ininang nilon diyanin^u, yonin og poktuman nog misulat sog Kitab pasal diyanin.

¹⁷Na minuksug og mga tow kitu' nog mikotongow diyanin nog tinawag in si Lasarus sog kubul bu pitubu' in puli'. ¹⁸Saan na linumumpak diyanin og tumpukan nog mga tow, po' midongog nilon og ininang in nog mokosobu'-sobu' kitu'.

¹⁹Dangan mitongow koyon nog mga Parisi, miktalu' ilon sog kodumahan nilon, "Tontong niyu, da'dun da tokodoy og moinang ta, og lam nog tow migunut na diyanin."

Pidinsama' ni Panghu' Isa tumalu' og kopatoy in

²⁰Na ongon sop og mga bangsa Grik og limuduk bagun moksumba nog Halilaya sog Yerusalem. ²¹Dadi minangoy ilon ditu' ni Pilip, og solobuk sahabat ni Isa nog taga Betsayda sog bonuwa Jalil, talu' nilon, "Tuwan, meleg ami malak ni Isa."

²²Inangoy ni Pilip suksugoy si Andariyas, bangka ilon angoy ditu' ni Isa. ²³Talu' ni Isa dinilon, "Minatong na og waktu nog potason og Bata' nog Manusiya'. ²⁴Og mobiyang sog Bata' nog Manusiya' mama' hantang kopomula nog boni'. Taluan ku amu, og motud in nog bila' ondi' koyon pomulahon, lolayun solobuk hadja og boni' koyon. Tibuwa, bila' lobuton sog lupa', tidu sog boni' koyon mopoongon og

---

^u**12:16** Mipondom nilon nog pisakoy nilon yanin sog nati kuda' bu mikpuji sog Tuhan sog waktu koyon. Bastahon niyu sog Kitab Injil, Lukas 19:35-38.

bogu kotubu', dadi tumubu' bu dumakol na doda' og bunga nin^v. ²⁵ Sima-sima og polabihon in og lasa nin sog kotubu' in sog dunya, gaba' sog poglasa nin sog Tuhan, kobolongan yanin nog mosannang nog kotubu'. Tibuwa sima-sima og poglilla' in og kotubu' in sog dunya, koongonan yanin nog mosannang nog kotubu' nog da'dun og kodoksuan in. ²⁶ Sima-sima og meleg moimung nog sosuguon ku, sumboy mogunut yanin dinakon, bu bisan ayn ku, ditu' da sop og sosuguon ku. Bu og sosuku' nog miimung nog sosuguon ku, potason yanin nog Gomma'.

²⁷ Misasow og pongatoyan ku bu olo na bayu' og taluon ku? Di' u sop moktalu' sog Gomma' u nog awonon in akon tidu sog kobinsanaan kini nog matong, po' yonin koyon og sabapan nog mikosaut u sog waktu kini. ²⁸ U Omma', potongow nu og kowasa nu!"

Doksu' ongon og suwara sog langit, "Pitongow u na, bu potongowon ku pa puli'."

²⁹ Dangan midongog koyon nog lumpukan nog tow nog migindog diyon, talu' nilon, "Miglugung."

Talu' sop nog duma, "Malaikat la' kitu' og migabit-abit ni Isa."

³⁰ Tinumabal si Isa, "Og suwara kitu', para diniyu, kana' para dinakon. ³¹ Minatong na og waktu nog poghukum sog manusiya', bu dagon og iblis, og kownutan sog dunya kini. ³² Po' bila' potason ku sog kayu, polanohon ku og lam nog bangsa dinakon."

³³ Miktalu' si Isa nog ma' nitu' bagun kosunan nog mga tow bug ponoy og kopatoy diyanin. ³⁴ Tinabal yanin nog lumpukan nog mga tow, "Kiosunan nami sog Kitab

---

^v**12:24** Og maana nog kopomula sog pononggi' kini yonin na og kopatoy ni Isa Al Masih. Po' bila' di' yanin matoy, di' yanin mokopogawon nog mga tow tidu sog mga dusa nilon, pasal og tungbas nog dusa og kopatoy.

nog og Al Masih, motubu' solama-lama. Tibuwa, ponoy kotalu' nu dun nog og Bata' nog Manusiya', potason yanin sog kayu? Sima buwan og Bata' nog Manusiya' kini?"

³⁵Og tabal ni Isa dinilon, "Og sahaya, di' na mobon dini diniyu. Dadi panow amu imakat diyon pa diniyu og sahaya bagun amu di' mosaut nog dolom. Sima-sima og mopanow sog kodoloman, di' in kosunan bug ayn yanin posungu'. ³⁶Imakat diyon diniyu og sahaya, tomba' amu sog sahaya kini, bagun moimung amu nog gumbata' nog sahaya."

Dangan midoksu' si Isa moktalu', minawa' yanin bu da' yanin pokpotongow dinilon.

Di' tumomba' og mga Yahudi diyon ni Panghu' Isa

³⁷Bisan modakol na og ininang ni Isa nog mokosobu'-sobu' sog gadapan nog mga tow diyon, da' ilon da tomba' diyanin. ³⁸Dadi miunut og tinalu' ni Nabi Isayas sog diyalom Kitab^w, long in,

"U Tuhan, da'dun og timomba' sog pisampoy nami.

Bu da' ilon pokotabuk bisan pitongow na nog Panghu' og kowasa nin."

³⁹Na pagga sumagga' ilon sog kotomba', sog gobon-obon in, tinambol nog Tuhan og pikilan bug pongatoyan nilon boyaan di' ilon mokotomba' mama' nog tinalu' ni nabi Isayas^x,

⁴⁰"Binutahan in og mga mata nilon,

bu pitogas in og mga pongatoyan nilon

boyaan nog ondi' na ilon mokosabut,

---

^w**12:38** Bastahan niyu Nabi Isayas 53:1

^x**12:39** Bastahan niyu Nabi Isayas 6:10.

bu ondi' na ilon mokotongow

bangka sungu' dinakon

magun ku ilon kulian."

⁴¹Tinalu' koyon ni nabi Isayas po' mitongow in og kowasa ni Isa Al Masih, bangka yanin poksuksug pasal dun.

⁴²Na ma' nitu' sooy, bisan og mga kownutan nog mga Yahudi, modakol da og timomba' ni Isa. Tibuwa, sabap sog gondok nilon sog mga Parisi, da' nilon potampalay og poktomba' nilon, po' sunoy pawaon ilon sog langgal. ⁴³Po' pilabi pa nilon og sanglit nog mga tow tidu sog sanglit nog Tuhan.

⁴⁴Dadi miktalu' si Isa nog mopagas, "Sima-sima og tumomba' dinakon, kana' hadja akon og tinombaan in, sugaid sampoy og mikpangoy nakon dini. ⁴⁵Bu sima-sima og mokotongow dinakon, mitongow in da sop og mikpangoy nakon dini. ⁴⁶Minangoy u dini sog dunya ma' hantang nog sahaya, bagun sima-sima og tumomba' dinakon, di' mokopogonong sog kodoloman. ⁴⁷Sima-sima og mokodongog nog talu' u, sugaid di' nilon tombaan, di' u da yanin hukumon. Po' da' u angoy sog dunya bagun hukumon og manusiya', sugaid bagun mogawon dun.

⁴⁸Tibuwa sima-sima og tumolikud dinakon bu di' tumolima' sog posampoy u, og humukum diyanin sog binaya' gondow, yonin da og mga lapal u koyon. ⁴⁹Po' da' u poktalu' nog tidu sog kopatut u, sugaid og Gomma' nog mikpangoy nakon dini, yanin og miksugu' dinakon bug olo og taluon ku. ⁵⁰Bu kiosunan ku nog og mga suguan in mokobogoy nog kotubu' nog mosannang solama-lama. Saan na taluon ku bug olo-olo og sinugu' tumalu' dinakon nog Gomma' u."

Inugasan ni Panghu' Isa og botis nog mga mulid in

13 ¹⁻³Molani na og Halilaya Pogliyus bu si Yudas Iskariyot, og bata' ni Simon, misassat na asal nog iblis nog tipuhon in si Isa. Na Si Isa kiosunan in nog minatong na og waktu nin nog gonatan in na og dunya kini bangka yanin angoy sog Gomma'. Asal na sop kiosunan ni Isa nog inuwakil diyanin nog Gomma' og lam nog olo-olo bu tidu yanin sog Tuhan bu mokpuli' da yanin sog Tuhan. Kolasahan in og mga suku' in dini sog dunya, bu toktoy sog kodoksuan pitongow in og lasa nin dinilon^y. Dadi sog poglolabungan nilon ⁴minindog yanin tidu sog pikkanan nilon, bangka nin luwasoy og juba nin doksu' minapis yanin nog tuwalya. ⁵Tubus miktuyung yanin nog tubig sog polonggana, bu miktagna' yanin mogugas nog botis nog mga mulid in bangka nin torapuhoy nog tuwalya nog tinapis in^z. ⁶Pokpolani nin ni Simon Petros, sinakan in si Isa, "Panghu', ugasan nu ta' og botis u?"

⁷Tinumabal si Isa, "Di' nu mosabut ningkomun bug olo og ininang u kini, sugaid sog sosunguon, kosunan nu da."

⁸Sugaid tinaluan yanin ni Petros, "Panghu', di' u ika kumboyon mogugas nog botis u soumul-tahun."

Tinumabal si Isa, "Bila' di' u ika kougasan, da'dun og gampu' nu dinakon."

^y**13:1** Atawa: *bu posungu' in na potongowon bug ponoy kosolag og lasa nin dinilon*

^z**13:5** Sog masa ni Isa, botangan og mongumbaloy nog tubig pogugas nog botis nilon atawa ugasan og botis nilon nog gulipon. Dadi sog ininang ni Isa kini, pibaba' in og ginawa nin bu pibatuk in sog gulipon.

⁹Talu' ni Simon Petros, "Panghu', bila' ma' nitu', kana' hadja og botis u, tibuwa sampoy na og komot bug gulu u!"

¹⁰Talu' ni Isa diyanin, "Sima-sima og mikopoligu' na, molissin na og lawas in. Ondi' na sumboy mongugas, luwal dona og botis in (bila' moliksok). Bu amu, molissin amu na, sugaid kana' og lam niyu."

¹¹Tinalu' koyon ni Isa po' kiosunan na asal ni Isa bug sima og tumipu diyanin, saan na tinalu' in, "Kana' molissin og lam niyu."

¹²Dangan midoksu' na ni Isa pongugasoy og botis nog mga mulid in, sinolug in mokpuli' og gamis in bangka yanin ingkud mokpuli'. Miktal' yanin, "Misabut niyu ta' og ininang u diniyu?"

¹³Poktawagon niyu akon nog Guru bug Panghu', bu simugat og poktawag niyu koyon nakon, po' ma' nitu' u doda'. ¹⁴Na pagga akon og Panghu' bug Guru niyu, migugas nog botis niyu, sumboy sop moginugasoy amu nog botis niyu.

¹⁵Binogoyan ku amu nog suntuan bagun inangon niyu og mama' nog ininang u.

¹⁶Taluan ku amu, og motud in, da'dun og gulipon nog lumabi tidu sog gamu nin. Domikkiyan da sop, da'dun og sinugu' nog lumabi tidu sog miksugu' diyanin. ¹⁷Bila' ungodon niyu koyon sog pongatoyan niyu bangka niyu unutoy, na mobarakat amu.

¹⁸Kiosunan ku og pongatoyan niyu^a dadi kana' og lam niyu og tinaluan ku nog mobarakat amu. Tibuwa pinili' u da og lam niyu bu pasal diyon mounut tokodoy og misulat sog diyalom nog Kitab^b, "Og tow nog moksalu dinakon, yonin na og monipu dinakon."

---

^a**13:18** Bastahon niyu og Yahiya 6:70.

^b**13:18** Bastahon niyu og Sabur 41:9

¹⁹Tinalu' u kini diniyu ningkomun sog da' pa kotuman, bagun bila' motuman na, tumomba' amu nog akon yonin na yanin^c. ²⁰Taluan ku amu, og motud in, sima-sima og tumolima' sog tow nog pangoyon ku, tinolima' in da sop akon, bu sima-sima og tumolima' dinakon, tinolima' in da sop og mikpangoy nakon dini.

Pidinsama' ni Panghu' Isa tumalu' nog tipuhon yanin

²¹Pogdoksu' ni Isa moktalu' nog ma' nitu', na misasow og pongatoyan in, bangka poktalu', "Taluan ku amu, og motud in, og solokotow diniyu monipu dinakon."

²²Miktinontongoy og mga mulid in bu migduwa'-duwa' ilon bug sima og pigbinaan in koyon. ²³Na solokotow nog mulid ni Isa og kolasahan^d in, diyon sog molani nin. ²⁴Dadi sininyasan yanin ni Simon Petros nog sakan in si Isa bug sima ta' og pigbinaan in koyon. ²⁵Dinumoksol og mulid kini ditu' ni Isa, bangka nin sakoy, "Panghu', sima buwan yanin?"

²⁶Tinumabal si Isa, "Og tow nog bogoyan ku nog pan doksu' u soksakoy sog ponaksan, yanin kitu'."

Pogdoksu' in soksakoy og pan, binogoy in ditu' ni Yudas og bata' ni Simon Iskariyot. ²⁷Dadi tinabuk ni Yudas og pan. Doksu' sinolod yanin nog iblis. Tinaluan yanin ni Isa, "Bug olo og inangon nu, inang nu na nog mosompun."

²⁸Na da'dun sog kodumahan nilon kitu' og mikosabut bug manu tinaluan in si Yudas nog ma' nitu'. ²⁹Balu' nilon dun nog tinaluan yanin ni Isa nog sumaluy nog

---

^c**13:19** Og tinalu' ni Isa kini, miposabut dinilon nog mangkon yanin og Al Masih bu nog miksolobuk yanin sog Tuhan. Bastahon niyu sura 8:19.

^d**13:23** Dunut nog sura kini ayat 1-3 kolasahan ni Isa og lam nog mga suku' in dini sog dunya. Sugaid si Yahiya, og miksulat nini, ginollalan in nog ginawa nin nog mulid nog kolasahan ni Isa.

kogunahan nilon sog Halilaya, atawa momogoy sog mga miskinan. Po' si Yudas ma og miglaluy nog sin nilon. ³⁰ Dangan inalap ni Yudas og pan, linumuwas mogdayun yanin gobi niyon.

Og bogu suguan

³¹ Poglumas hadja ni Yudas, miktalu' si Isa, "Sog waktu kini mopotongow na og kotas nog Bata' nog Manusiya', bu mopotongow da sop og kotas nog Tuhan biyan diyanin. ³² Na bila' mopotongow og kotas nog Tuhan biyan diyanin, potongowon da sop nog Tuhan og kotas nog Bata' nog Manusiya' bu inangon in mogdayun."

³³⁻³⁵ Talu' pa ni Isa sog mga mulid in, "Bogoyan ku amu nog bogu suguan. Pogluma-linasa hoy amu! Bug poynoy og pogluma u diniyu, ma' nitu' sop og pogluma-linasa hoy niyu.

Na bila' mogluma-linasa hoy amu, kosunan doda' nog mga tow nog mga mulid u amu."

Pidinsama' tumalu' ni Panghu' Isa og ponosing ni Simon Petros

U, mga gumbata' u, di' u na mobon dini diniyu. Ponontongon niyu akon, sugaid mama' na nog tinalu' u sog mga Yahudi, di' amu mokangoy sog gangoyan ku.

³⁶ Tubus talu' ni Simon Petros diyanin, "Panghu', ayn ka angoy?"

Tinumabal si Isa, "Sog ningkomun, di' a pa mokotuyuk dinakon sog gangoyan ku, sugaid mokotuyuk a da bolombula."

³⁷ Talu' ni Petros, "Panghu', manu di' u ma mokotuyuk dinika ningkomun? Poglilla' u og nyawa u dinika."

³⁸Tinumabal si Isa, "Totu, poglilla' nu ta' og nyawa nu dinakon? Na taluan ku ika, og motud in, sog di' pa muktukkala' og manuk, tolu kali a na pononsing nog kilalahan nu akon."

Si Panghu' Isa og dalan posungu' sog Gomma'

14 ¹Na tinaluan ni Isa og mga mulid in, "Di' amu mosusa. Pongandol amu sog Tuhan, bu pongandol amu da sop dinakon. ²Modakol og bilik ditu' sog baloy nog Gomma' u. Bila' kana' koyon motud, ondi' u na muktalu' diniyu nog mangoy u ditu' muktogama nog pogonongan niyu. ³Bila' motogama u na og pogonongan niyu, mokpuli' u dini bangka u amu oyttoy bagun bug ayn ku sooy, ditu' amu da sop. ⁴Bu kiosunan niyu da og dalan nog posunguan ku."

⁵Tinaluan yanin ni Tomas, "Panghu', di' nami kosunan bug ayn ka angoy, ponoy ma og kokosun nami nog dalan?"

⁶Tinumabal si Isa diyanin, "Akon og dalan, og kosobonnalan, bu og kotubu'. Da'dun og mokangoy sog Gomma' bila' di' miyan dinakon. ⁷Na bila' kosunan niyu na akon, kosunan niyu da sop og Gomma' u. Tidu ningkomun, kiosunan niyu na yanin, bu mitongow niyu na yanin."

⁸Talu' ni Pilip ni Isa, "Panghu', potongow nu dinami og Gomma', bu para na koyon dinami."

⁹Og tabal ni Isa diyanin, "Pilip, miobon ku na diniyu, sakali' da' nu pa akon kilalahoy? Sima-sima og mokotongow dinakon, mitongow in da sop og Gomma'. Dadi manu motalu' nu nog 'Potongow nu dinami og Gomma'?' ¹⁰Di' a ta' tumomba' nog akon diyon ku sog Gomma' bu og Gomma' dini dinakon? Og mga tinalu' u diniyu, kana' tidu sog ginawa u, sugaid tidu sog Gomma' nog simolobuk dinakon.

Og lam nog ginang u tidu da sog Gomma'. ¹¹ Tomba' amu og tinalu' u nog akon diyon ku sog Gomma' bu yanin dini dinakon. Tibuwa bila' ondi' amu pa tumomba' dun sabap sog talu' u, tomba' amu sabap sog mga mokosobu'-sobu' nog pinginang u. ¹² Taluan ku amu, og motud in, sima-sima og tumomba' dinakon, moinang in da sop og ininang u. Bu lumabi pa og inangon in po' mokpuli' u na ditu' sog Gomma'. ¹³ Olo-olo og pongonihon niyu sog ngalan ku^e, inangon ku, bagun mopotongow og kotas nog Gomma' sabap sog Bata'. ¹⁴ Dadi bila' mongoni amu nog olo-olo sog ngalan ku, na duhulon ku diniyu.

Jinanji' ni Panghu' Isa nog bogoyan ilon nog Ru nog Tuhan

¹⁵ Na bila' molasa amu dinakon, inangon niyu og olo-olo og suguon ku. ¹⁶⁻¹⁷ Mongoni-ngoni u sog Gomma', bu bogoyan in amu nog len nog Maktotambag nog ganti' dinakon. Yonin na og Ru nog Tuhan nog moktondu' diniyu nog kosobonnalan^f bu mopodiyon yanin diniyu solama-lama. Og mga tow nog da' tomba' sog Tuhan di' mokotolima' diyanin po' di' nilon yanin motongow, bu di' kolilahan. Tibuwa amu, kosunan niyu yanin po' diyon yanin diniyu kobon nitu' bu mokpotattap yanin sog pongatoyan niyu. ¹⁸ Ondi' u amu potiyangan mama' nog mga bata' ilu po' mokpuli' u da diniyu. ¹⁹ Di' na mobon, di' u na motongow nog mga tow sog dunya, tibuwa motongow niyu da akon po' totubu' u bu motubu' amu da sop. ²⁰ Sog gondow niyon, kosunan niyu na nog solobuk ami da nog Gomma'. Bu amu sooy sinumolobuk dinakon, bu akon, sinumolobuk u diniyu. ²¹ Sima-sima

---

^e**14:13** Pongonihon sog ngalan ni Isa, og maana nin nog mga maktotomba' ni Isa, mokopongoni sabap sog kopatut ni Isa po' ilon og suku' in.

^f**14:16-17** Ginollalan sop nog Ru nog Kosobonnalan.

og tumabuk nog talu' u bu tumomba' nog mga suguan ku, yanin koyon og molasa dinakon, bu sima-sima og molasa dinakon, kolasahan sop yanin nog Gomma' u, bu kolasahan ku yanin, bu mokpoilala u diyanin.”

²²Doksu' miktalu' og mulid ni Isa nog iningalanan nog Yudas, tibuwa kana' si Yudas Iskariyot, “Panghu', manu dini a ma hadja nami pokpoilala bu kana' ma sog lam nog manusiya?”

²³Og tabal ni Isa diyanin, “Sima-sima og molasa dinakon, unuton in og talu' u. Kolasahan yanin nog Gomma' u, bu tattap ami nog Gomma' u sog pongatoyan in.

²⁴Sima-sima og kana' molasa dinakon, ondi' in unuton og talu' u. Og mga lapal nog midongog niyu koyon, kana' dinakon dun, sugaid sog Gomma' u nog mikpangoy nakon dini. ²⁵Tinaluan ku amu nog lam nini soliyon nog dini u pa diniyu. ²⁶Sugaid poyton nog Gomma' og Maktotambag, yonin na og Ru nog Tuhan nog moimung og ganti' u. Yanin og maktintulu' diniyu nog lam nitu', bu popondoman in amu nog lam nog tinalu' u diniyu.

²⁷Kosannangan og bagakon ku diniyu. Og kosannangan ku kini kana' batuk sog kosannangan sog dunya, saan na sumboy di' mosasow og pongatoyan niyu, bu di' amu mondok. ²⁸Midongog niyu og tinalu' u diniyu nog mawa' u, sugaid mokpuli' u da diniyu. Na bila' molasa amu dinakon, mogloliyag amu po' muli' u na ditu' sog Gomma', sabap og Gomma', motas pa tidu dinakon. ²⁹Tinalu' u na koyon diniyu sog di' pa motuman, bagun bila' motuman na, tumomba' amu. ³⁰Di' u na popayaton og taluon ku diniyu, po' mogdodatong na og iblis, og migbaya' sog dunya kini, tibuwa da'dun og kopatut in mogbaya' dinakon. ³¹Tibuwa bagun kosunan nog mga manusiya' nog molasa u sog Gomma', unutan ku og suguan in dinakon. Na sung, mopanow ita niyu na!”

Og motud nog pun kayu

15 ¹Puwas nitu', miksugsug si Isa nog pononggian, "Akon og motud nog pun kayu, bu og Gomma' u og mogogipat dun. ²Og sosuku' nog panga nog da' pogbunga, pomutukon in, bu og panga nog mogbunga, lonuan in bagun dumakol og bunga nin. ³Na amu koyon, molonu' amu na po' tinabuk niyu og tintuluan ku diniyu. ⁴Sumboy tattap og poksukpat niyu dinakon, bu tattap u da sop sumukpat diyon diniyu. Og panga, ondi' mogbunga bila' onda' poksukpat bug pun in. Na domikkiyan da sop diniyu, di' sop mokopogbunga og kotomba' niyu bila' di' amu sumukpat dinakon.

⁵Akon og pun kayu, bu amu og mga panga. Sima-sima og sumukpat dinakon, bu akon sooy sumukpat diyanin, na yanin koyon og mogbunga nog modakol. Po' bila' di' amu sumukpat dinakon, na da'dun og moinang niyu. ⁶Bila' og tow di' sumukpat dinakon, mama' yanin nog panga nog pinutuk bu pinilak bangka kolawos. Topukon og mga panga koyon bangka tikpuoy sog gapuy bu motutung. ⁷Sugaid bila' sumukpat amu dinakon, bu og mga lapal u diyon diniyu, pongoni-ngoni amu nog olo-olo og kolegan niyu, bu mounut koyon para diniyu. ⁸Mopotongow og kotas nog Gomma' u bila' mogbunga amu nog modakol, bu motantu da sop nog amu koyon og mga mulid u. ⁹Bug poynoy og poglasa nog Gomma' u dinakon, mama' niyon da sop og poglasa u diniyu. Na suboy lolayun amu sog lasa u. ¹⁰Bila' unuton niyu og mga suguan ku, lolayun amu sog lasa u, mama' nog pogunut u sog mga suguan nog Gomma' u, bu lolayun ku sog lasa nin. ¹¹Sinuksug u diniyu og lam nini bagun og loliyag u, modiyon diniyu, bu bagun sop mojukup og loliyag niyu. ¹²Yonin kini og suguan ku, poglasa-linasahoy amu, mama' nog poglasa u diniyu. ¹³Da'dun og

lasa nog lumabi pa tidu sog lasa nog tow nog poglilla' in og kotubu' in para sog mga supali nin. ¹⁴Amu koyon og mga supali u bila' unuton niyu og mga suguan ku. ¹⁵Di' u na amu tawagon nog mga sosuguon ku, po' og sosuguon, di' in kosunan og inangon nog gamu nin. Tibuwa tawagon ku amu nog supali u, po og lam nog midongog u tidu sog Gomma' u, piosun ku diniyu. ¹⁶Onda' niyu akon pilioy, sugaid akon og mikpili' diniyu magun momunga amu nog tumatas solama-lama⁹. Dadi olo-olo og pongonihon niyu sog Gomma' sog ngalan ku, bogoyon in diniyu. ¹⁷Na yonin kini og suguan ku diniyu, poglasa-linasahoy amu."

Og pogdumut nog mga da' tomba' sog mga maktotomba' ni Panghu' Isa

¹⁸"Bila' dumutan amu nog mga tow nog da' tomba', na pondom niyu nog akon og dumutan nilon poguna. ¹⁹Bila' sowpama gampu' amu sog manusiya' nog da' tomba' sog Tuhan, na tantu nog kolasahan nilon amu. Tibuwa kana' amu gampu' sog mga tow koyon, po' pinili' u amu tidu dinilon, saan na mogdumut ilon diniyu. ²⁰Dadi pondom niyu og tinalu' u diniyu, 'Og gulipon ondi' lumabi sog gamu nin.' Bila' laaton nilon akon, na laaton nilon da sop amu. Bila' unuton nilon og mga lapal u, na unuton nilon da sop og lapal niyu. ²¹Sugaid og lam niyon, inangon nilon da diniyu po' misuku' amu dinakon, po' di' nilon kosunan og mikpangoy nakon dini. ²²Bila' da' u angoy dini moksuksug dinilon, di' bosiya tumampal nog taga dusa ilon. Tibuwa ningkomun, da'dun na og modaawa nilon pasal sog dusa nilon. ²³Sima-sima og mogdumut dinakon, pogdumutan da sop og Gomma' u. ²⁴Bila' da' nilon kotongow nog duwa' mata nilon og mga ininang u nog da' pa sibon

---

⁹**15:16** Og maana nog *momunga nog tumatas solama-lama*, yonin na mognasihat ilon sog mga kobonuwahan bagun moksidakol og mga tumomba' ni Isa Al Masih.

koinang nog duma, di' bosiya tumampal nog taga dusa ilon. Sugaid mitongow nilon na, sakali' mogdumut pa ilon dinakon bu sog Gomma' u. ²⁵Tibuwa miinang koyon magun mounut og misulat sog Kitab^h, 'Dinumutan nilon akon nog da'dun og sabapan in.' ²⁶Na pangoyan ku diniyu nog Maktotambag tidu sog Gomma', yonin na og Ru nog Tuhan nog moktondu' nog kosobbonalan. Bila' matong na yanin, sumaksi' yanin pasal dinakon. ²⁷Bu amu sooy sumaksi' da sop, po' tidu sog ponognaan nog ginang u, dini amu dinakon."

16 ¹Talu' pa ni Isa, "Sinuksug u diniyu og lam nini magun di' amu mosuwoy dinakon. ²Pawaonⁱ nilon amu sog mga poksumbahan. Mattan, matong da og waktu nog sima-sima og munu' diniyu, mongniyat nog ininang nilon koyon para sog Tuhan. ³Inangon nilon koyon po' da' nilon kilalahoy og Gomma' bu akon. ⁴Sugaid tinalu' u na og mga koyon diniyu, bagun bila' matong na og waktu nilon monginang niyon, mopondom niyu bug olo og tinalu' u diniyu. Da' u kini taluoy diniyu sog tolipunan po' dini u pa diniyu.

Og ginang nog Ru nog Tuhan

⁵Ningkomun, muli' u na ditu' sog mikpangoy nakon dini, tibuwa da'dun tanan diniyu og miksak bug ayn ku posungu'. ⁶Misusa na og pongatoyan niyu pasal nog sinuksug u diniyu og lam nini. ⁷Tibuwa, taluan ku amu, og motud in, mokobais diniyu nog mawa' u, po' bila' di' u mawa', ondi' mangoy dini og

---

^h**15:25** Tontong niyu Sabur 35:19 bug 69:4.

ⁱ**16:2** *pawaon sog poksumbahan*: Og maana nin nog di' na ilon mokopoksombahayang ditu' dunut mga Yahudi bu di' na ilon moitung nog suku' nog agama nilon.

Moktotambag^j. Sugaid bila' mawa' u, pangoyon ku yanin diniyu. ⁸ Na bila' matong na og Moktotambag, potampalon in sog mga tow og dusa nilon, og pasal sog kologdongan bug poghukum. ⁹ Posabuton in dinilon og pasal sog dusa po' og dusa nilon nog da' ilon tomba' dinakon. ¹⁰ Posabuton in dinilon og pasal sog kologdongan po' mangoy u na sog Gomma' u bu di' niyu na akon motongow. ¹¹ Posabuton in sop og mga tow pasal sog hukuman nog Tuhan, po' hinukum na dinsama' og iblis, og migbaya' sog dunya.

¹² Modakol pa bosiya og taluon ku diniyu, sugaid di' niyu pa mogaga sabuton ningkomun. ¹³ Tibuwa bila' matong na dini og Ru nog Tuhan nog moktondu' nog kosobbonalan, posabuton in diniyu og lam nog kosobonnanalan. Po' og taluon in ondi' luwas tidu sog ginawa nin, sugaid taluon in olo-olo og midongog in tidu sog Tuhan, bu posampoyan in amu bug olo og matong posungu'. ¹⁴ Potason in akon, po' og kotanan nog tonduon in diniyu, asal tidu dinakon. ¹⁵ Og lam nog ongon sog Gomma' u, dinakon dun, saan na tinalu' u diniyu nog inongogan nog Ru nog Tuhan og taluon ku bangka nin suksugoy diniyu.

Og loliyag og ganti' nog pogdukka

¹⁶ Di' na mobon, di' niyu na akon motongow, sugaid di' da sop mobon, motongow niyu da akon puli'."

¹⁷ Dadi og duma nog mga mulid in miksak-sinakoy ilon, "Olo bayu' og maana nog tinalu' in kitu' nog di' na mobon, di' ta na yanin motongow, bu di' da sop mobon, motongow ta da yanin puli', bu mangoy yanin sog Gomma'?" ¹⁸ Olo bayu' og maana

---

^j**16:7** *Moktotambag* yonin na og Ru nog Tuhan. Bastahon niyu sura 14:16-17.

nog tinalu' in kitu' nog di' na mobon? Di' ta niyu kosunan bug olo og maana nog tinalu' in."

¹⁹Kiosunan ni Isa nog meleg ilon moksak diyanin, dadi talu' in dinilon, "Miksak-sinakoy amu ta' bug olo og maana nog tinalu' u kitu' diniyu nog di' na mobon, di' niyu na akon motongow, bu di' da sop mobon, motongow niyu da akon puli'? ²⁰Taluan ku amu, og motud in, mogaduy bu mogdukka amu, sugaid mogloliyag og mga tow nog da' tomba'. Mokkorukkaan amu, tibuwa og loliyag og ganti' nog pogdukka niyu. ²¹Mama' nog libun posungu' mogbata', mosusa yanin po' og waktu nin na mognanam nog mosakit. Sugaid bila' midoksu' na yanin mogbata', di' in na mopondom og sakit in, po' migloliyag na yanin nog linumuwas na og bata' in sog dunya. ²²Domikkiyan da sop amu, ongon og kosusahan niyu ningkomun, tibuwa motongow u da amu puli', bu mogloliyag amu, bu da'dun og mokalap nog loliyag niyu koyon tidu diniyu. ²³Sog gondow koyon, da'dun na og sakon niyu dinakon. Taluan ku amu, og motud in, olo og pongonihon niyu sog Gomma' pasal misuku' amu dinakon, duhulon in diniyu. ²⁴Sampoy ningkomun, da' amu pa pongoni sog ngalan ku. Pongoni amu bagun amu kobogoyan bagun sop mojukup og loliyag niyu.

²⁵Tinalu' u kini diniyu sog pononggi'. Tibuwa matong da og waktu nog motampal na og talu' u diniyu paali sog Gomma'. ²⁶Sog waktu niyon mongoni-ngoni amu sog Gomma' biyan sog ngalan ku. Maana nin nog di' u sumboy mongolot mongoni para diniyu. ²⁷Po' molasa og Gomma' diniyu, sabap kolasahan niyu akon bu tinumomba' amu nog miktidu u sog Tuhan. ²⁸Miktidu u sog Gomma', bu minangoy u dini sog dunya. Ningkomun posungu' u na gonatan og dunya bangsa u angoy puli' sog Gomma'."

²⁹Dadi talu' nog mga mulid in, "A, miktalu' a na nog motampal, kana' na pononggi'. ³⁰Na ningkomun kiosunan nami na nog kosunan nu og kotanan, bu di' a sumboy sakan po' kiosunan nu dinsama' og diyalom pikilan nami. Saan na tinumud ami nog tidu a sog Tuhan."

³¹Tinabal ilon ni Isa, "Mattan ta' koyon nog tinumomba' amu na ningkomun dinakon? ³²Matong da og waktu, bu minatong na tanan ningkomun, nog mokanat amu. Kokonya diniyu muli', bu bagakon niyu akon sala-sala u. Sugaid ongon da og duma u, po' og Gomma' dini dinakon. ³³Tinalu' u kini diniyu, bagun ongon og kosannangan niyu pasal sog poksolobuk niyu dinakon. Dini sog dunya, ongon og kobinsanaan niyu, sugaid popagon niyu og pongatoyan niyu, po' dinag u na og kolaatan sog dunya."

Og pongoni-ngoni ni Panghu' Isa

17 ¹Pogdoksu' ni Isa moktalu', timongal yanin sog langit bangka poktalu', "U Omma', minatong na og waktu nog ginanta' nu dinakon. Potongow nu og kotas nog Bata' nu kini bagun sop mopotongow u og kotas nu. ²Po' binogoyan nu akon nog kopatut mogbaya' sog lam nog manusiya' bagun mogbogoy nog kotubu' solama-lama sog lam nog binogoy nu dinakon. ³Na yonin kini og maana nog kotubu' solama-lama, nog kilalahan nilon ika, og sobonnal-bonnal bu solobuk-lobuk Tuhan, sampoy akon, si Isa Al Masih, og piangoy nu dini. ⁴Pitongow u na og kotas nu dini sog dunya biyan sog pogdoksu' u nog piinang nu dinakon. ⁵Ningkomun u Omma', potongow nu og kotas u sog sunguan nu mama' nog kotas u kobon ku diyon dinika sog da' pa koongon og dunya kini.

⁶Pitampal u na ika sog mga tow nog inuwakil nu dinakon tidu sog dunya. Og suku' nu ilon, bu inuwakil nu ilon dinakon, bu inunut nilon og lapal nu. ⁷Kiosunan nilon na nog olo-olo nog binogoy nu dinakon, miktidu dinika ⁸po' pisampoy u na dinilon og lapal nog binogoy nu dinakon bu tinolima' nilon. Kiosunan nilon na og sobonnal nog miktidu u dinika bu tinumomba' na ilon nog piangoy nu akon dini.

⁹Og pingoni-ngoni u kini dinika, kana' para sog lam nog manusiya', sugaid sog mga tow nog pisuku' nu dinakon po' ilon koyon og suku' nu doda'. ¹⁰Og lam nog suku' u, og suku' nu da sop, bu og lam nog suku' nu, suku' u da sop, bu biyan dinilon mopotongow og kotas u. ¹¹Na mogogangoy u na dinika, bu di' u na mobon sog dunya, sugaid ilon, dini pa sog dunya. U Omma' Mahasutsi, ipat nu ilon sog kowasa nog ngalan nu, og ngalan nog binogoy nu dinakon, bagun ilon moksolobuk mama' nog poksolobuk ta. ¹²Sog bon nog dini u dinilon inipat u ilon sog kowasa nog ngalan nu nog binogoy nu dinakon. Inipat u, bu da'dun og mibolong dinilon luwal sog tow kitu' nog ginanta' siksaon, bagun mounut og tinalu' sog Kitab. ¹³Na mogogangoy u na dinika, dadi sinuksugan ku ilon nini sog dini u pa sog dunya bagun koongonan ilon nog loliyag nog jukup, mama' nog loliyag u. ¹⁴Pisampoy u na dinilon og lapal nu, bu dinumutan ilon nog tow nog da' tomba'. Po' mama' nog akon kana' suku' nog dunya, ilon sooy po' miimung na ilon nog suku' nu. ¹⁵Da' u pongoni-ngoni dinika nog awaon nu ilon sog dunya kini, sugaid bagun ipaton nu ilon supaya di' ilon moyt nog sassat nog iblis. ¹⁶Kana' na ilon suku' nog dunya mama' nog akon. ¹⁷Sutsi nu ilon nog kowasa nog lapal nu, og lapal nu og kosobonnalan doda'. ¹⁸Na pangoyon ku ilon mokposampoy sog mga manusiya'

mama' nog kopangoy nu nakon dini sog dunya. ¹⁹Poglilla' u og nyawa u dinika para dinilon bagun ilon sooy moimung nog sutsi nog suku' nu biyan sog kosobbonalan.^k

²⁰Og pingoni-ngoni u kini kana' hadja para sog mga mulid u, sugaid sampoy sog mga tow nog tumomba' dinakon pasal sog pokposampoy nilon. ²¹Mingoni-ngoni u bagun mosolobuk og lam nilon, mama' nog ika diyon dinakon, bu akon diyon dinika. Bung mayan ilon sooy diyon dinita bagun og mga manusiya' tumomba' nog ika og mikpangoy nakon dini sog dunya. ²²Og kotas nog binogoy nu dinakon, binogoy u da sop dinilon, bagun ilon moksolobuk mama' nog poksolobuk ta. ²³Diyon ku dinilon bu ika dini nakon, bagun ilon moksolobuk tokodoy. Po' bila' moksolobuk ilon, kosunan nog mga manusiya' nog piangoy nu akon dini bu kilasahan nu ilon mama' nog poglasa nu dinakon. ²⁴U Omma', og kolegan ku bosiya bug ayn ku, ditu' sop og mga tow nog inuwakil nu dinakon, bagun nilon kosaksian og sahaya bug kotas u nog binogoy nu dinakon po' kilasahan nu akon sog da' pa koongon og dunya. ²⁵U Omma', ika og kologdongan. Da' pokokosun dinika og mga tow nog da' tomba', sugaid kiosunan ku ika, bu kiosunan na nog mga mulid u nog piangoy nu akon dini. ²⁶Piilala u ika, bu podayunon ku og pokpoilala dinika diyon dinilon. Ininang u kini magun kolasahan nilon og duma mama' nog kolasahan nu akon bu magun mokpobilin ku sog pongatoyan nilon."

Og poksaggow ni Panghu' Isa

18 ¹Na pogdoksu' ni Isa mongoni-ngoni, minangoy yanin dunut nog mga mulid in bangka ilon tolipag sog sapa' Kedron. Ongon ditu' og kabbunan

---

^k**17:19** Atawa: *Poglilla' u og nyawa u dinika para dinilon magun ilon sooy moglilla' nog sobonnal dinika.*

bu simolod ilon diyon. ²Si Yudas, yonin na og monipu diyandin, mikokosun da sop nog bonuwa koyon, po' alu'-alu' ditu' ni Isa poglumpakoy bug mga mulid in. ³Dadi migoyt si Yudas nog tumpukan nog sundalu sampoy nog mga mogogipat sog Baloy nog Tuhan nog pidunut nog mga kownutan nog gimam bug mga Parisi. Migoyt ilon nog mga sulu', tanju' bug mga bobunuan bangka angoy sog kabunan koyon. ⁴Na kiosunan na ni Isa bug olo og kopusunguan in, dadi linumpak yanin bangka nin sakoy, "Sima og pinontong niyu?"

⁵Tinumabal ilon, "Si Isa, og tow Nasaret."

Talu' ni Isa dinilon, "Akon, yonin na yanin."

Na si Yudas nog minipu ni Isa, diyon da sop pogindog dunut dinilon. ⁶Dangan miktalu' si Isa nog, "Akon, yonin na yanin," mikosibog ilon sog binayaan bangka kobuksak sog lupa'. ⁷Na sinakan ilon puli' ni Isa, "Sima og pinontong niyu?"

Og tabal nilon, "Si Isa, og tow Nasaret."

⁸Simambung si Isa, "Tinaluan ku na amu nog akon, dadi bila' akon og pinontong niyu, potiyangoy niyu mokawa' og mga dunut u kini."

⁹Tinalu' in koyon bagun mounut og bakas mitalu' in, "Omma', onda' u kobolongoy bisan solokotow sog inuwakil nu kitu' dinakon."

¹⁰Na si Simon Petros taga kalis. Binigdas in bangka nin tigbasoy og sosuguon nog kownutan nog gimam bu miputuk og tolinga nin sog lintu. Og ngalan nog sosuguon koyon, Malkus. ¹¹Tinaluan ni Isa si Petros, "Lonok nu mokpuli' og kalis nu sog taguban in. Balu' nu dun, ondi' u ta' tolimaon og binsana' nog ginanta' dinakon nog Gomma' u?"

Inoyt si Panghu' Isa ditu' ni Anas

¹²Dadi sinaggow si Isa nog mga sundalu bug kownutan nilon sampoy nog mga mogogipat koyon bangka nilon ikotoy. ¹³Inoyt nilon poguna si Isa ditu' ni Anas, og ponugangan nog gimam mosolag sog tahun kitu' nog si Kayapas. ¹⁴Si Kayapas kini og mikpituwa sog mga kownutan nog Yahudi nog mobais pa nog solobuk hadja og matoy para sog towanan gaba' sog lam nilon.

¹⁵Na timuyuk si Simon Petros bug solokotow nog len mulid diyon ni Isa. Og duma mulid koyon kilalahan nog gimam mosolag koyon, dadi simolod yanin dunut ni Isa sog lomalomahan nog gimam koyon. ¹⁶Tibuwa si Petros, mibagak sog luwasan. Dadi linumuwas og solobuk mulid kitu' nog kilalahan nog gimam mosolag, bangka nin abit-abitoy og sosuguon nog libun nog migipat sog bongawan. Tubus pisolod nog mulid koyon si Petros. ¹⁷Poksolod ni Petros, sinakan yanin nog libun koyon, long in, "Kana' ta' solobuk a da sop mulid nog tow misaggow koyon?"

Og tabal in, "Kana' le."

¹⁸Na motigdown og waktu kitu', dadi miktagun og mga sosuguon bug mga mogogipat bangka ilon pongindog mokpodondang, bu si Petros minampu' da sop mokpodondang dinilon.

Sinumoriyahan si Panghu' Isa nog gimam mosolag

¹⁹Na sinakan nog gimam mosolag si Isa pasal sog mulid in bug ponintulu' in sog mga tow. ²⁰Simambung si Isa, "Kiosunan da og ponintulu' u, da'dun og pigbuni u. Mingnasihat u sog kodakolan nog tow sog mga poksumbahan bu dini sog Baloy nog Tuhan sog Yerusalem bug ayn poglimud og mga Yahudi. ²¹Manu akon ma og

sakan nu? Poksak a sog mga tow nog mikodongog, po' kiosunan nilon bug olo og tinalu' u."

²²Pogdoksu' ni Isa moktalu', tinompiling yanin nog solobuk mogogipat nog migindog diyon, bu talu' in, "Ma' niyon ta' og poktabal nu sog gimam^l mosolag?"

²³Dadi simambung si Isa, "Bila' ongon og mitalu' u nog molaat, posun nu bug olo nitu', sugaid bila' kosobonnalan og tinalu' u, manu tinompiling nu ma akon?"

²⁴Puwas nitu', piangoy ni Anas si Isa dunut gikot in posungu' ditu' ni Kayapas. Si Kayapas kini, og gimam mosolag.

²⁵Na soliyon ni Petros diyon migindog mokpodondang, talu' nilon diyanin, "Kana' ta' solobuk a da sop mulid in?"

Mimolilu yanin, talu' in, "Kana' le."

²⁶Dadi sinakan na sop yanin nog solobuk sosuguon nog gimam mosolag. Og sosuguon koyon, og lahasiya' nog pinutukan ni Petros nog tolinga. Talu' nog tow koyon, "Kana' ta mitongow u ika sog kabbunan dunut diyanin?"

²⁷Na minonsing mokpuli' si Petros, bu sog waktu niyon miktukkala' mogdayun og manuk.

Inuwakil si Panghu' Isa ditu' ni Pilatu

²⁸Doksu' inoyt nilon si Isa tidu sog baloy ni Kayapas posungu' sog gastana' nog gubernador nog pomarinta nog Rum. Og waktu kitu' doli' ondow bu da' ilon solod

---

^l**18:22** Si Anas kini yonin na og gimam mosolag tagna'. Kisuklihan yanin ni Kayapas, sugaid mokopogbaya' pa sop si Anas.

sog diyalom nog gastana' bagun di' ilon mosammal^m bu mokokan ilon sog waktu nog Halilaya Pogliyus. ²⁹Dadi linumuwas si Pilatu bangka poksak, "Olo sumbungan niyu sog tow kini?"

³⁰Og tabal nilon, "Bila' og tow kini da' ponginang nog molaat, ondi' nami yanin oyton dinika."

³¹Tinaluan ilon ni Pilatu, "Oyt niyu na yanin, bangka niyu yanin hukum nog unut sog sara' niyu."

Tinumabal og mga Yahudi, "Da' ami kumboyoy nog momatoy ami nog bisan sima towoy." ³²Og tinalu' nilon koyon, bagun mounut og tinalu' ni Isa kitu' bug ponoy og pokpatoy diyaninⁿ.

³³Na simolod mokpuli' si Pilatu sog gastana' bu pitawag in si Isa bangka nin sakoy, "Ika ta' og sultan nog mga Yahudi?"

³⁴Tinumabal si Isa, "Tidu ta' sog pikilan nu og sak nu koyon, atawa ongon og len nog tow miktalu' dinika pasal dinakon?"

³⁵Tinumabal si Pilatu, "Og Yahudi u ta' buwan? Inuwakil a dinakon nog pokasi nu Yahudi bug mga kownutan nog gimam. Dadi olo buwan og dusa nu?"

---

^m**18:28** *mosammal* Sog gaddat nog mga Yahudi, bila' sumolod ilon sog baloy nog mga kana' Yahudi, mosammal ilon bu di' na mokohalilaya. Po' bila' mosammal ilon sumboy na mokobiyon og pitu ondow kali ilon kosutsi.

ⁿ**18:32** Tinalu' ni Isa nog matoy yanin sog kayu, tontong niyu Injil Yahiya 3:14 bug 12:32. Bila' patoyon si Isa nog bangsa Rum, lansangon yanin sog kayu, po' mama' niyon og pokpatoy nilon nog tow, tibuwa og mga Yahudi da, batuhon nilon.

³⁶Tinumabal si Isa, "Og pogbayaan ku, kana' dini sog dunya. Bila' dini pa og pogbayaan ku, momunuan bosiya og mga sosuguon ku bagun ondi' u mosaggow nog mga Yahudi, sugaid kana' dini sog dunya og pogbayaan ku."

³⁷Talu' ni Pilatu diyanin, "Og sultan ka saan!"

Tinumabal si Isa, "Mama' na nog tinalu' nu koyon. Og sabapan nog binata' u bu og sabapan piangoy u dini sog dunya, bagun posunon og kosobonnalan. Sima-sima og mibuka' og pongatoyan in sog kosobonnalan, na monginongog ilon dinakon."

³⁸Talu' ni Pilatu, "Olo buwan og kosobonnalan?"

Pogdoku' in moksak, limuwas yanin puli' bangka nin taluoy og mga Yahudi, "Da'dun og motongow u nog dusa nin nog patut yanin hukumon dun. ³⁹Sugaid ongon og gaddat nog sumboy mokpoluwas u nog solokotow pinirisu bila' Halilaya Pogliyus. Meleg amu ta' nog poluwason ku diniyu og sultan nog Yahudi?"

⁴⁰Miglosik og mga kownutan nog Yahudi, talu' nilon "Kana' yanin, tibuwa si Barabbas og poluwas nu!"

Na si Barabbas kini, og tulisan.

Hinukum na si Panghu' Isa nog patoyon

19 ¹Dadi inalap ni Pilatu si Isa bangka nin polambotoy. ²Pogdoku' migbulingkus og mga sundalu nog batang dugihon bangka botangoy sog gulu nin. Tubus pisolugan nilon yanin nog juba. Og tina' in pigampu' pula bug bilu, mama' nog juba nog sultan. ³Puwas nitu' minangoy ilon diyanin bangka poktal', "Sanglitan og Sultan nog mga Yahudi!" Bu tinompiling nilon yanin.

⁴Na linumuwas puli' si Pilatu, bangka nin taluoy og mga tow, "Tontong niyu ba, oytan ku yanin diniyu, bagun niyu kosunan nog da'dun og mobalak u nog dusa

nin.”⁵ Dadi limuwas si Isa dunut nog bogbod nog dugi sog gulu nin bug juba nin. Tinaluan ilon ni Pilatu, “Tontong niyu ba og tow kini.”

⁶ Dangan mitongow yanin nog mga kownutan nog mga gimam bug mga mogogipat nog Baloy nog Tuhan, miglosik ilon, talu' nilon, “Lansang nu yanin, lansang nu yanin!”

Na talu' ni Pilatu dinilon, “Alap niyu yanin bu amu na og moglansang diyanin, po' da'dun og mibalak u nog miinang in nog molaat.”

⁷ Tinumabal og mga Yahudi, “Ongon og sara' nami, bu bila' unuton og sara' koyon sumboy yanin matoy po' inangkon in nog Bata' yanin nog Tuhan.”

⁸ Dangan midongog ni Pilatu og talu' nilon koyon, miglandu' og gondok in.

⁹ Doksu' simolod yanin mokpuli' sog gastana' in bangka nin na sop sakoy si Isa, “Ayn ka miktidu?”

Sugaid da' tabal si Isa. ¹⁰ Tinaluan yanin ni Pilatu, “Manu di' a ma tumabal dinakon? Da' nu ta' kosunoy nog ongon og kopatut u mokpoluwas dinika bu mokpolansang dinika?”

¹¹ Tinabal yanin ni Isa, “Da'dun bosiya og kopatut nu humukum dinakon bug da' a bogoyoy dun tidu sog Tuhan, sugaid og tow^o nog migwakil dinakon dinika labi pa mosolag og dusa nilon.”

¹² Tidu niyon minontong si Pilatu nog pobiyang bagun mopoluwas in si Isa. Sugaid migekekes og mga tow, talu' nilon, “Bila' poluwason nu og tow koyon, kana' a og supali nog sultan sog bonuwa Rum. Og sosuku' nog mangkon nog ginawa nin nog sultan, minanta yanin sog sultan nog Rum.”

---

^o**19:11** *Og tow nog migwakil dinakon dinika, mogdadi og maana nin si Yudas atawa og gimam nog mosolag, sugaid misunu' da sop og mga kownutan nog mga Yahudi.*

¹³Dangan midongog ni Pilatu og tinalu' nilon koyon, inoyt in si Isa sog luwasan bangka yanin ingkud sog gingkudan nog poghukuman ditu' lambul sog poktawagon nog Lomalomahan nog Batu, bila' sog Ibrani, Gabbata.

¹⁴Na og gondow kitu', og gondow poktogama para sog Halilaya Pogliyus mga lisag nom nog sisolom. Talu' ni Pilatu sog mga Yahudi, "Tontong niyu, og sultan niyu!"

¹⁵Sugaid migekekes na sop og mga tow, talu' nilon, "Pawa' nu yanin! Pawa' nu yanin! Lansang nu yanin!"

Talu' ni Pilatu dinilon, "Og kolegan niyu, lansangon ku ta' og sultan niyu?"

Og tabal nog mga kownutan nog imam, "Da'dun og sultan nami nog len luwal sog sultan nog Rum."

¹⁶Na inuwakil ni Pilatu si Isa ditu' dinilon, bagun lansangon sog kayu.

Og poglansang ni Panghu' Isa

Dadi inalap nog mga sundalu si Isa. ¹⁷Pinisan in og kayu nog poglansangan diyanin posungu' sog bonuwa nog pogingalanan nog Bakuk, bila' sog bahasa Ibrani, Golgota. ¹⁸Dangan ditu' na ilon, linansang nilon na si Isa, dunut nog duwa' kotow sog mansing kilid in, si Isa og sog titonga'.

¹⁹Na ongon og sinulat ni Pilatu bangka pobotangoy sog kayu, og pogbasta dun, "Si Isa og tow Nasaret, Sultan nog mga Yahudi."

²⁰Og sulat kitu', sinulat sog bahasa Ibrani, Rum, bug Grik bu og dapit piglansangan ni Isa molani sog siyudad. Saan na modakol nog mga tow Yahudi og mikobasta nog sulat kitu'. ²¹Dadi og talu' nog mga kownutan nog mga koimaman

ditu' ni Pilatu, "Di' nu sulaton nog 'Sultan nog mga Yahudi,' sugaid ma' nini, 'Og tow kini miktalu' nog yanin og sultan nog mga Yahudi.' "

²²Tinumabal si Pilatu, "Og misulat u, misulat u na."

²³Dangan milansang na nog mga sundalu si Isa, inalap nilon og ponapot in, bangka nilon bahagioy pat, sobahagi' sog sosolokotow dinilon. Inalap nilon da sop og gamis in. Da'dun og biya' sobotan dun, ma' nitu' na og koimung dun, tidu sog tas mangoy sog silung. ²⁴Dadi miktalu' og kokonya dinilon, "Di' ta niyu kini goditon, pogbunut-bunutan ta bug sima ta' og mokalap dun."

Na og pasal niyon, bagun mounut og tinalu' sog Kitab, "Pigbahagian nilon og ponapot u, bu pigbunut-bunutan nilon og gamis u^P."

Yonin kini og ininang nog mga sundalu.

²⁵Na sog molani nog kayu ni Isa, migindog og gina' in, og gilug nog gina' in, si Mariam og libun ni Klopas, bu si Mariam nog tidu sog Magdala^q. ²⁶Dangan mitongow ni Isa og gina' in bu og mulid in nog kolasahan in diyon, tinaluan in og gina' in, "Tontong nu, og bata' nu na yanin."

²⁷Doksu' tinaluan in sop og mulid in koyon, "Tontong nu, og gina' nu na yanin."

Tidu sog waktu kitu', pionong na nog mulid koyon sog baloy in og gina' ni Isa.

---

^P**19:24** Bastahon niyu og Sabur 22:18.

^q**19:25** Atawa: *si Mariam Magdalena*.

Og kopatoy ni Panghu' Isa

²⁸Na kiosunan ni Isa nog midoksu' na og lam nog piinang diyanin, dadi miktalu' yanin, "Kinuwow u." Tinalu' in koyon bagun mounut og sinulat sog diyalom nog Kitab^r.

²⁹Na ongon diyon og bangga'-bangga' miponu' nog suka'. Dadi minalap ilon nog gapas, bangka gogomoy sog suka'. Tubus binotang nilon sog sungsung nog kayu, bangka nilon toyooy sog baba' ni Isa. ³⁰Poksoksop ni Isa og suka', miktalu' yanin, "Midoksu' na og ginang u."

Tubus minokung yanin bu piglilla' in og nyawa nin.

³¹Na og gondow kitu', og gondow poktogama^s. Dadi pingambat nog mga Yahudi nog balion og botis^t nog mga linansang koyon bagun ondi' mobagak diyon og mga bangkoy nilon sog Gondow nog Pogogulali, po' mosolag og Gondow koyon. ³²Dadi minangoy ditu' og mga sundalu bangka nilon balioy og botis nog duwa' kotow kitu' nog linansang dunut ni Isa. ³³Sugaid pogangoy nilon ditu' ni Isa, mitongow nilon nog minatoy na. Saan na da' nilon balioy og botis in. ³⁴Tibuwa binudjak nog solobuk sundalu og kilidan ni Isa, bu sododuun limuwas og dugu' bug tubig. ³⁵Og mikosaksi' nog biyan-biyan koyon, yonin na og miksuksug nini. Kiosunan in nog miktalu' yanin nog motud bu sinaksian in koyon bagun amu sop mokotomba'.

---

^r**19:28** Tontong niyu Sabur 69:21.

^s**19:31** Og gondow poktogama, og gondow sog da' pa og Gondow Pogogulali atawa Gondow Halilaya.

^t**19:31** Og tow linansang sog tas kayu modali' matoy bila' balion og botis in.

³⁶ Miinang kini bagun mounut og tinalu' sog Kitab, "Da'dun og mobali' bisan solobuk nog tulan in^u."

³⁷ Bu ongon pa sop og misulat sog diyalom nog Kitab, talu' in, "Tontongon nilon og binudjak nilon."^v

Og pokkubul ni Panghu' Isa

³⁸ Na ongon og tow pigingalanan Yusup, og tow Arimati, bu solobuk yanin mulid ni Isa nog da' pokpotampal sabap sog gondok in sog mga Yahudi. Pingoni nin og bangkoy ni Isa, bu kinumboy yanin ni Pilatu. Dadi minangoy yanin ditu' bangka nin alapoy og bangkoy ni Isa. ³⁹ Migunut sop diyanin si Nikodemus^w, yonin na og tow nog minangoy ni Isa sog gobi nitu'. Migoyt yanin nog pokpomut nog inimung tidu sog mira bug alus, mga 35 kilu og bogat in. ⁴⁰ Na inalap nilon na og bangkoy ni Isa bangka nilon pomogbodoy nog kokana' dunut nog mga pokpomut koyon po' mama' nitu' og gaddat nog mga Yahudi bila' mokkubul. ⁴¹ Na sog bonuwa nog piglansangan ni Isa, ongon og kabbun diyon. Sog kabbun koyon, ongon og pongubulan nog bogu da imungoy bu da' pa sibon kokubuloy. ⁴² Sabap yonin kitu' gondow nog poktogama nog mga Yahudi, bu pasal molani da og kubulan kitu', ditu' nilon binotang si Isa.

---

^u**19:36** Basta niyu Kitab Pogawa' 12:46 bug Sabur 34:20.

^v**19:37** Tontong niyu sog Kitab Tawrat, og sinulat ni Nabi Jakariya 12:10.

^w**19:39** *Nikodemus* Bastahon niyu pasal ni Nikodemus sog Yahiya 3:1 bu sog gunahan pa bug Yahiya 7:50.

Mitubu' puli' si Panghu' Isa

20 ¹Na sog gondow Ahad nog sisolom pa tokodoy bu modolom-dolom pa, minangoy si Mariam, og tow Magdala ditu' sog kubul, bu mitongow in nog miawa' na og batu nog piktambol sog bongawan nog kubul. ²Dadi gimobok yanin ditu' ni Simon Petros bu sog mulid nog kolasahan ni Isa, bangka nin ilon taluoy, "Inalap nilon og Panghu' sog pongubulan bu di' nami kosunan bug ayn nilon binotang."

³Dadi minangoy si Petros bug mulid koyon posungu' sog kubul. ⁴Migdongan ilon gumobok, sugaid mopagas og len mulid koyon, dadi mikuna yanin datong tidu ni Petros. ⁵Pogokung in sumolip, mitongow in og mga kokana' diyon, sugaid da' yanin solod. ⁶Doksu' minatong si Simon Petros nog miktoluyuk ilon, bangka solod sog kubul. Mitongow in og mga kokana' nog mibotang diyon, ⁷bu og panyu' nog pigdungma nog gulu ni Isa. Og panyu' koyon, milupi' na, miksuwoy bug mga kokana'. ⁸Dadi simolod sop og mulid nog mikuna matong sog pongubulan. Mitongow in og mga kokana' bu timomba' yanin nog mitubu' puli' si Isa. ⁹Bisan ma' nitu', da' pa nilon kosabut og misulat sog Kitab nog sumboy motubu' da yanin puli'. ¹⁰Doksu' minuli' na og mga mulid koyon.

Mikpotongow si Panghu' Isa sog mga maktotomba' diyanin

¹¹Sugaid si Mariam ditu' pa migindog mogaduy sog luwasan nog pongubulan. Soliyan in mogaduy, minokung yanin sumolip sog kubul. ¹²Mitongow in og duwa' buk malaikat migdogdoy nog puti' miningkud sog bakas pigbotangan nog bangkoy

ni Isa, og solokotow sog dapit gulu bu og solokotow dapit sog botis. ¹³Tinaluan yanin nog mga malaikat, "Buwe', manu migaduy a ma?"

Tinumabal si Mariam, "Inalap nilon og bangkoy nog Panghu' u, bu di' u na kosunan bug ayn nilon binotang."

¹⁴Pogdoku' ni Mariam moktaluh, simunguh yanin sog binayaan bu mitongow in si Isa, sugaid da' in kosunoy nog yonin koyon si Isa. ¹⁵Taluh ni Isa diyanin, "Buwe', manu migaduy a ma? Sima og pinontong nu?"

Tibuwa og niyat ni Mariam diyanin, og mogogipat nog kabbun, dadi tinaluh in, "Tuan, bug ika og minalap nog bangkoy in, taluan nu akon bug ayn nu binotang, po' alapon ku."

¹⁶Taluh ni Isa diyanin, "Mariam."

Minadap yanin bangka poktaluh ni Isa sog bahasa Ibrani, "Rabbuni." Og maana nin, Guru. ¹⁷Taluh ni Isa diyanin, "Di' nu akon onggaydan po' da' u pa pokangoy dituh sog Gomma' u. Sugaid angoy a sog mga mulid u nog initung u nog pigilugan ku bangka nu ilon taluoy nog muli' u sog Gomma' u nog Gomma' niyu da sop, sog Tuhan ku nog Tuhan niyu da sop."

¹⁸Na minangoy dituh si Mariam, og tow Magdala, bagun moksuksug sog mga mulid nog mitongow in og Panghu' bu sinuksugan in ilon nog tinaluh koyon diyanin ni Isa.

¹⁹Dadi poglogobi hadja sog gondow Ahad koyon, miglumpuk og mga mulid ni Isa sog solobuk baloy. Kinunsi' og mga bongawan, po' mondok ilon nog mga kownutan nog Yahudi. Sakali' timuwa' si Isa sog titonga' nilon, taluh in dinilon, "Og kosannangan diyon diniyu." ²⁰Doku' in moktaluh, pitongow in sog mga mulid in

og komot in duwa' bola' bu og kilidan in. Na migloliyag og mga mulid dangan mitongow nilon og Panghu'.

²¹ Mikталu' dinilon si Isa mokpuli', "Og kosannangan diyon diniyu! Pangoyon ku amu mokposampoy, mama' nog kopangoy nog Gomma' dinakon dini." ²² Pogdoksu' in koyon taluon, inoyup in ilon, bu tinalu' in, "Tolima' niyu og Ru nog Tuhan. ²³ Bila' ampunon^x niyu og dusa nog mga duma niyu, ampunon ilon da sop nog Tuhan. Sugaid bila' ondi', ondi' ilon da sop ampunon."

Si Panghu' Isa bu si Tomas

²⁴ Sog waktu nog mikpotongow si Isa sog mga mulid in, kisolabuhan nog da' diyon si Tomas nog poktawagon nog Kambal. Si Tomas kini, solobuk sog sopulu' bu duwa' sahabat. ²⁵ Dadi sinuksugan yanin nog mga duma nog mulid, talu' nilon diyanin, "Mitongow nami og Panghu'."

Talu' ni Tomas dinilon, "E, di' u da tumomba', bila' di' u motongow bu di' u mokimal nog kuyamoy u og biya' nog lansang sog komot in, bu bila' di' u da sop mokikap nog komot u og biya' nog budjak sog kilidan in."

²⁶ Dangan miniyan walu ondow, miktopuk na sop og mga mulid bu mikodunut na si Tomas dinilon. Kinunsi' og mga bongawan diyon, sugaid timuwa' si Isa minindog sog titonga' nilon, bangka pokталu', "Og kosannangan diyon diniyu."

²⁷ Tubus tinaluan in si Tomas, "Kini na, kimal nu nog kuyamoy nu og komot u, bu kikap nu nog komot nu og kilidan ku. Di' a na mogduwa'-duwa', sugaid tomba' a!"

---

^x**20:23** Og Tuhan da og mokopogampun nog dusa. Sugaid binogoyan nog kopatut og mga sahabat mokталu' sog tow bila' ampunon og dusa nilon atawa di'. Tibuwa bila' ongon og mogdusa sog mga sahabat, sinugu' ilon ampunon dinilon. Bastahon niyu og Kitab Injil, Lukas 6:37 bu 17:3-4

²⁸Miktalu' si Tomas diyanin, “Panghu' u bug Tuhan ku.”

²⁹Talu' ni Isa diyanin, “Tinumomba' a na, po' mitongow nu na akon. Mobarakat pa og tow nog da' pokotongow dinakon, sugaid tinumomba'.”

³⁰Na modakol pa og ininang ni Isa nog len mokosobu'-sobu' sog gadapan nog mga mulid in nog da' sulatoy sog Kitab kini. ³¹Sugaid sinulat kini bagun mokotomba' amu nog si Isa og Al Masih, og Bata' nog Tuhan, bu biyan sog kotomba' niyu koyon moongon diniyu og kotubu' solama-lama pasal sog poksolobuk niyu diyanin.

Mikpotongow si Panghu' Isa sog pitu kotow mulid in

21 ¹Pokpuwas nitu', mikpotongow na sop si Isa sog mga mulid in ditu' sog kilid Linow Tiberiyas, bu mama' nini og hantangan nog pokpotongow in. ²Migdunut si Simon Petros, si Tomas nog poktawagon nog Kambal, si Natanyel nog tidu sog Kana sog bonuwa Jalil, bu og duwa' kotow nog bata' ni Sebede bug len pa nog duwa' kotow mulid. ³Na tinaluan ni Simon Petros og mga duma nin, “Mangoy u pa momokot.”

Talu' nog mga duma nin, “Mogunut ami dinika.” Dadi minangoy ilon sog dagat bangka tulak, sugaid sog gobi nitu' da'dun tokodoy og mialap nilon.

⁴Dangan doli ondow na, ditu' minindog si Isa sog kilid dagat, sugaid da' yanin kindanoy nog mga mulid in. ⁵Tinaluan ilon ni Isa, “U mga gumbata', ongon ta' og soda' niyu?”

Og tabal nilon, “Da'dun.”

⁶Talu' ni Isa dinilon, "Labu' niyu og pokot sog dapit lintu nog bolangoy niyu, bu mokalap amu da." Dadi linabu' nilon. Na ondi' nilon na mogaga botongon og pokot sabap sog kodakol nog soda'.

⁷Tubus tinaluan si Petros nog mulid nog kolasahan ni Isa, "Og Panghu' ma koyon!"

Dangan midongog ni Petros og tinalu' in, tinapis in og gamis nog linuwas in, bangka yanin okpu sog dagat. ⁸Sugaid og duma nog mga mulid, migbolangoy da posungu' sog kilid. Pigbotong nilon og pokot nog miponu' nog soda', po' kana' da ilon molayu' sog kilid. Mga lima pulu' dopa da og layu' nilon.

⁹Dangan mikodonggu' na ilon, mitongow nilon og baga nog gapuy nog piktitan nog soda', bu ongon da sop og pan diyon. ¹⁰Talu' ni Isa dinilon, "Pogoyt amu dini nog soda' nog mialap niyu." ¹¹Dadi simakoy si Simon Petros sog bolangoy bangka yanin pogbotong nog pokot posungu' sog kilid. Og pokot koyon miponu' nog mokoluksang nog soda', sogatus bu lima pulu' bu tolu og dakol in. Tibuwa bisan ma' nitu' kodakol og soda', da' da kogodit og pokot.

¹²Talu' ni Isa dinilon, "Angoy amu dini poksoloman." Na da'dun sog mga mulid in og mikotowakkal moksak diyanin nog, "Sima a?" Kiosunan nilon nog yanin og Panghu'. ¹³Doksu' inalap ni Isa og pan bangka nin bogoyoy sog mga mulid in sampoy og soda'. ¹⁴Na yonin kini og ikotolu pokpotongow ni Isa sog mga mulid in pogdoksu' in motubu' puli'.

Si Panghu' Isa bu si Petros

¹⁵Dangan midoksu' na ilon moksoloman, tinaluan ni Isa si Simon Petros, "Simon, bata' ni Yahiya, molasa a ta' dinakon tidu sog kodumahan nu kini?"

Tinumabal si Petros, "Oo Panghu', kiosunan nu nog molasa u dinika."

Talu' ni Isa diyanin, "Ipat nu og mga suku' u mama' nog kipat nog tow nog bilibili nin."

¹⁶ Miksak na sop si Isa diyon ni Petros, "Simon, bata' ni Yahiya, molasa a ta' dinakon?"

Tinumabal si Petros, "Oo Panghu', kiosunan nu nog molasa u dinika."

Talu' pa ni Isa diyanin, "Pahatuloy nu og mga suku' u."

¹⁷ Na sinakan puli' ni Isa si Petros sog ikotolu, "Simon, bata' ni Yahiya, molasa a ta' dinakon?"

Misusa si Petros po' tolu kali na yanin sakoy ni Isa nog, "Molasa a ta' dinakon?"

Dadi og tabal ni Petros, "Panghu', kiosunan nu og lam nitu', kiosunan nu nog molasa u dinika."

Talu' ni Isa diyanin, "Ipat nu og mga suku' u. ¹⁸ Taluan ku ika, og motud in, sog masa nog mobata' a pa, ika mismo og simulug nog ponapot nu bu minangoy sog ayn-ayn kolegan nu. Sugaid bila' gumulang a na, dopahon nu og komot nu bug ikotan ka nog duma bu oyton nilon ika sog ondi' nu kolegan." ¹⁹ Tinalu' ni Isa og mama' niyon bagun posunan in bug olo og kobiyang nog kopatoy ni Petros mokpotongow nog kotas nog Tuhan. Doksu' talu' ni Isa ni Petros, "Pogunut a dinakon."

²⁰ Na limingoy si Petros bu mitongow in nog migunut og mulid kitu' nog kolasahan ni Isa. Og mulid koyon og mikpolani kitu' ni Isa sog poglabungan nilon tagna' bu miktalu', "Panghu', sima buwan og monipu dinika?"

²¹ Dangan mitongow ni Petros og mulid koyon, sinakan in si Isa, "Panghu', olo ma sop og mokobiyang diyanin?"

²²Tinabal yanin ni Isa, "Bila' og leg u motubu' yanin toktob sog mokpuli' u dini, olo ma dinika? Pogunut a na hadja dinakon!"

²³Dadi tidu ditu' milatag og suksugan sog mga koilugan nog og mulid koyon ondi' matoy. Tibuwa da' poktalu' si Isa nog di' matoy og mulid koyon, sugaid tinalu' in nog bila' og leg in nog motubu' og mulid koyon toktob sog mokpuli' yanin dini, olo ma koyon ni Petros.

²⁴Og mulid koyon og mikosaksi' nog mga kokohinang kini bug miksulat dun, bu kiosunan nami nog motud og suksugan in kini. ²⁵Na modakol pa og mga miinang ni Isa, sugaid bila' sulaton og kotanan sosolobuk, na sog ganta' u di' bayu' in moungod sog dunya og mga Kitab nog sulatan nog pasal diyanin.